

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΚΑΙ

ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ἐκδιδόμενον τῇ 30 ἐκάστου μηνός.

ΕΤΟΣ Α'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Α'. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1871

Feb. 1871

13 & 14 Jan 1871

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τίς ὁ σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ τούτου φύλλου, ὑπὸ Α. Βαμπᾶ. — Περὶ Οἰκονομίας, ὑπὸ Ἀρ. Δοσίου. — Αἱ Πιστωτικαὶ Τράπεζαι τοῦ Λαοῦ ὑπὸ τὴν ὀλικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῶν ἐποψιν, ὑπὸ Δ. Μαυροκορδάτου. — Ἐκούσιος συνεταιρισμὸς ἐργατῶν καὶ κεφαλαιούχων ἐν Ἑλλάδι πρὸ τοῦ 1821, ὑπὸ Α. Βαμπᾶ. — Ὑποθήκαι, ὑπὸ Α. Β. — Λογὸδοσία τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Ἑλλ. Πισ. Τραπέζ. τοῦ Λαοῦ πρὸς τὴν Β' Γεν. Συνέλευσιν τῶν μετόχων αὐτῆς καὶ ὁ ἰσολογισμὸς τῆς ἐταιρίας. — Πρακτικὸν τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς τῶν μετόχων περὶ τοῦ ταμίου τῆς ἐταιρίας. — Διὰ φ ο ρ α.

Συνδρομὴ ἑτησία προπληρωτέα ἐν Ἀθήναις

153

Διὰ τοὺς ἐν ΕΛΛΑΔΙ συνδρομητὰς Δραχ. 6. Διὰ τοὺς ἐν τῇ ΕΞΩΤΕΡΙΚῃ Φράγκ. 10.

Εἰς οἰανδήποτε ἐποχὴν τοῦ ἔτους γίνεαι τὴ συνδρομητὴ λαμβάνει τὰ προεκδιδόμενα φυλλάδια τοῦ ἔτους καὶ πληρώνει τὴν συνδρομὴν ὀλοκλήρου τοῦ τρέχοντος ἔτους.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ»

Κατὰ τὴν ὁδὸν Πραξιτέλους, ἀριθ. 22

1871

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΚΑΙ

ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ἡ ἐργασία εἶναι προσευχή. Ἅγιος Ἀγούστίνος.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Α'.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1871.

ΤΙΣ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΑΥΤΗΣ

Διὰ τὴν πραγματοποιηθῆ μεγάλη τις ἰδέα, διὰ τὴν ἐπιτύχη ἔργον τι ἢ ἐπιχείρημα σπουδαῖον, ἐὰν ταῦτα μάλιστα ἦναι ἀσυνήθη καὶ καινοφανῆ, ἀπαιτεῖται καιρὸς, ἀπαιτοῦνται ἄλλα πολλὰ, πρὸ πάντων ὅμως ἀπαιτοῦνται ἀπόστολοι θερμοὶ καὶ ἐπιδέξιοι καὶ ὄργανα εὐφυῶς ὑπηρετοῦντα τὴν ἐπιχείρησιν ἢ τὴν ἰδέαν. Ἡ Ἑλληνικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τοῦ Λαοῦ εἶναι ἡ ἐναρξίς τῆς πραγματοποιήσεως τῆς σωτηρίου ἰδέας τοῦ συνεταιρισμοῦ ἐν Ἑλλάδι μετὰ τῶν μέσων καὶ κατωτέρων τάξεων τῆς κοινωνίας μας, ὑπὸ μίαν τινὰ μορφήν ἐκ τῶν πολλῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας παρουσιάζεται παγιομένος καὶ εὐρωστος ὁ συνεταιρισμὸς ἐν Εὐρώπῃ. ἔχει λοιπὸν ἀνάγκη σήμερον ἡ Ἑταιρία αὕτη ἀποστόλων καὶ ὀργάνων καταλλήλων ἵνα τὴν ἐξυπρητίσωσιν ἐκθύμως παρὰ τῆ κοινωνία, διότι κατὰ τινὰ τρόπον φέρει καὶ τὴν εὐθύνην ἐν ἀποτυχίᾳ νὰ ἴδῃ τὸν λαὸν ἀποπαρήρυνόμενον καὶ τὸ εἶδος τοῦτο, ἐὰν μὴ καὶ ἄλλο, τοῦ συνεταιρισμοῦ ὀπισθοδρομοῦν ἐπὶ μακρὸν ἔως χρόνον. Καὶ ἀπόστολοι μὲν τῆς Ἑταιρίας ταύτης εἶναι ἐν Ἀθήναις οἱ 300 περίπου μέτοχοι αὐτῆς, ἀλλ' ἔχει ἀνάγκη καὶ ἀποστόλων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἔχει ἀνάγκη νὰ διδάσκη τὴν γλῶσσαν καὶ διαφωτίξῃ τὰς ἐνεργείας τῶν ἀποστόλων αὐτῆς καὶ τοιοῦτον ὄργανον θὰ ἦναι ἡ Ἑργασία.

Πρῶτος λοιπὸν σκοπὸς τῆς ἐφημερίδος ταύτης εἶναι α') νὰ καταδείξῃ τὰ ὠφελήματα

τὰ ὁποῖα ἡ Ἑταιρία αὕτη παρέχει εἰς ὅλην τὴν κοινωνίαν καὶ εἰς τοὺς μετόχους ἰδιαιτέρως αὐτῆς, β') νὰ ἐκλύσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς κοινωνίας καὶ νὰ παγίωσῃ αὐτὴν εἰς πίστιν ἀκλόνητον πρὸς τὴν Ἑταιρίαν ταύτην διὰ τῆς δημοσιεύσεως κατὰ μῆνα τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν πράξεων τῆς Διοικήσεως καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς, καὶ τοῦ μηνιαίου ἰσολογισμοῦ τῆς καὶ γ') διὰ τῆς ἀνακοινώσεως παντὸς ἄλλου γεγονότος ἐνδιαφέροντος τὰ συμφέροντα αὐτῆς ἐπὶ καλοῦ ἢ κακοῦ. Διότι τοιοῦτοτρόπως οἱ συμπολίται ἡμῶν, ἐκ τῶν ὠφελημάτων τὰ ὁποῖα παρέχει ἡ Ἑταιρία αὕτη παρακινούμενοι, καὶ πειθόμενοι ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἀριθμῶν περὶ τῆς καλῆς καταστάσεώς τῆς καὶ τῆς τιμίας διοικήσεώς τῆς θὰ γίνονται μέτοχοι αὐτῆς, ὁ εὐπορος θὰ τῇ ἐμπιστευθῆται τὰ κεφάλαιά του ἐντόκως, τὸ παιδίον, ἡ πτωχὴ κέρη, ὁ ἐργάτης, ὁ τεχνίτης καὶ πᾶς ἄλλος θὰ λάβωσι πάντες τὴν σωτήριον συνήθειαν νὰ καταθέτωσιν εἰς τὸ Ταμειυτήριον τῆς Ἑταιρίας ταύτης τὰς μικρὰς οικονομίας των, καὶ οὕτω θὰ ἀσφαλίσωσι καὶ ἐπαυξάνωσιν αὐτάς διὰ τοῦ τόκου, μέχρις οὗ τὰς εὐρωσι μίαν ἡμέραν σχηματισμένας εἰς ἀξιόλογον κεφάλαιον.

Δεύτερος σκοπὸς τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ἐπίσης κύριος αὐτῆς, εἶναι νὰ ἐργασθῇ ἐν γένει ὑπὲρ τῆς ἰδέας τοῦ συνεταιρισμοῦ, καθιστῶσα γνωστὰ τὰ διάφορα ἐν Εὐρώπῃ εἶδη τοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ τὰ πλεονεκτήματα ἐκάστου. Νὰ ὑπερασπίξῃται τὰ συμφέροντα πάσης καλῶς ὑφισταμένης ἐν Ἑλλάδι ἑταιρίας, σκοπούσης τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν βελτίωσιν τοῦ λαοῦ, κατὰ τῶν προλήψεων αὐτοῦ τοῦ-

του, κατὰ τῶν διαδόσεων τῆς κούφότητος ἢ τῆς κακοβουλίας, καὶ κατὰ τῆς ἀντιπράξεως ὀλίγων τινῶν ἀνθρώπων, οἵτινες εἰς τὴν πρόδον καὶ τὸν πολλαπλασιασμόν ἰδίως τῶν Πιστωτικῶν Τραπεζῶν τοῦ λαοῦ βλέπουσι τὴν καταστροφὴν τῶν ἑαυτῶν συμφερόντων.

Τρίτος δὲ σκοπὸς τῆς Ἐργασίας εἶναι νὰ προσπαθήσῃ νὰ μεταδίδῃ ὠφελίμους γνώσεις καὶ εἰδήσεις πλουτολογικὰς εἰς τὸν γεωργόν, τὸν βιομήχανον, τὸν ἔμπορον, καὶ νὰ διδάσκη τὸν λαόν, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀξιώσεις διδασκάλου τῆς Ἠθικῆς καὶ τῆς Πλουτολογίας, τὰ στοιχεῖα τῆς πολιτικῆς καὶ ἰδιωτικῆς οἰκονομίας, διότι ἐάν ἐν Γαλλίᾳ διάσημος συγγραφεὺς ἔλεγε: «ἐν καλὸν βιβλίον περὶ οἰκιακῆς οἰκονομίας τοῦ λαοῦ θὰ ἦτο ἐν τῶν καλλίστων δώρων τὰ ὅποια ἤθελε τις κάμει εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν» διότι ὁ ἐργατικὸς ἀνθρώπος ζῶν ἄνευ ὠρισμένου σχεδίου, ἄνευ κανόνος, ἄνευ ὑπολογισμοῦ, προστομαζεῖ εἰς ἑαυτὸν ἀνεπαισθήτως δυστυχίαν,» δὲν πιστεύομεν νὰ εὐρεθῇ τις ἐνταῦθα νὰ μεμψῆ τῆς ἐφημερίδος ταύτης ὅτι ἀνέλαβε νὰ προσφέρῃ ἀναγνώσματά τινα περὶ ἐργασίας καὶ οἰκονομίας, ἀλλ' ἐλπίζομεν τούναντίον ὅτι οἱ φρόνιμοι συμπολίται ἡμῶν σκέπτονται ὅτι «Πᾶσα μελέτη ἥτις δὲν τείνει ἀμέσως ἢ ἐμμέσως νὰ καταστήσῃ ἡμᾶς ἀγαθοτέρους καὶ καλλιτέρους πολίτας δὲν εἶναι ἢ τὸ πολὺ πολὺ εἶδος εὐαρέστου καὶ εὐφυοῦς ἐνασχολήσεως, αἱ δὲ γνώσεις ἅς ἐκ ταύτης ἀποκτῶμεν δὲν εἶναι εἰμὴ ἔντιμος ἀγνοία καὶ οὐδὲν πλεόν» ὡς ἐκέπετο ἠθικολόγος τις ἀγγλος.

A. ΒΑΜΠΑΣ.

ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ἡ πρόνοια εἶναι μήτηρ τῆς οἰκονομίας. Πᾶς φρόνιμος ἀνθρώπος θέτει κατὰ μέρος ὅ,τι δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς στιγμῆς.

Τὸ μέλλον εἶναι ἀδύνατον ἄς ἐτομαζώμεθα λοιπὸν διὰ τῆς οἰκονομίας νὰ ὑποφέρωμεν πᾶν ὅ,τι ἐπιφυλάττουσιν ἡμῖν ἀσθένεια καὶ ἐπιβεβλημένα ἀργία, ἀπροσδόκητοι ἐναντιότητες καὶ λυπηρὰ ἀπάται.

Ἐάν ἡ φρόνησις ἐμπνέῃ τὴν οἰκονομίαν, μόνον ἡ ἐργασία, ἡ ἐπιμόνος ἐργασία καθι-

στᾶ αὐτὴν δυνατὴν, ἡ τάξις καὶ ἡ ἠθικότης διατηροῦσιν αὐτὴν, ἡ νοημοσύνη κάμνει αὐτὴν νὰ παράγῃ καρποῦς. Οὐδὲν λοιπὸν ἐντιμότερον καὶ συγχρόνως δυσκολώτερον τῆς οἰκονομίας.

Ἐξασφαλίζων τὸ μέλλον, ὁ οἰκονομῶν ἀνθρώπος, εἶπε περιφανῆς οἰκονομολόγος, καθίσταται συγχρόνως εὐεργέτης τῆς κοινότητος, δημιουργὸς δημοσίου ἐργοστασίου, χορηγῶντος ἐργασίαν εἰς ἀριθμὸν παραγωγῶν μᾶλλον ἢ ἦτοον σημαντικόν.

Καὶ τῷ ὄντι, ἡ κατοχὴ δὲν ἔχει ἀξίαν τινὰ ἢ διὰ τοῦ διπλοῦ τούτου εἶδους τῆς διανομῆς τοῦ πλοῦτου, τὸ ὅποιον ὀνομαζόμενον τοποθέτησιν καὶ συναλλαγῆν. Διὰ τῆς οἰκονομίας ὅμως ἀποκτᾶ τις ἀξίαν δυναμένη νὰ τοποθετηθῶσι καταλλήλως καὶ νὰ τεθῶσιν εἰς κυκλοφορίαν πρὸς ὄφελος τῆς κοινότητος.

Ἄδαμ Σμιθ, ὁ πατὴρ τῆς οἰκονομολογίας, βλέπει ἐν τῇ ἀτομικῇ οἰκονομίᾳ τὴν ἀρχικὴν πηγὴν τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου. Τὸ πνεῦμα τῆς οἰκονομίας, εἶπεν, εἶναι πάντοτε πλέον διαδεδομένον ἢ αἱ ἀχαλίνωτοι ὀρμαὶ τῆς σπατάλης· ἡ ἐπανορθωτικὴ δύναμις τοῦ εἶναι μεγίστη· οἰαδήποτε καὶ ἂν ὦσιν αἱ κατασπαταλεύσεις τῆς ἀτομικῆς ἢ κυβερνητικῆς ἀπρονοησίας, τὸσον ἀκατάχατος εἶναι πάντοτε ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ μέλλοντος, ὥστε λεληθῶς πῶς καὶ σιωπηλῶς κατορθοῦται εἰς τοὺς κόλπους παντὸς ἔθνους τοιαύτη οἰκονομία, ὥστε ἀπὸ μιᾶς ἱστορικῆς περιόδου εἰς ἑτέραν εὐκόλως ἀναγνωρίζει τις διαρκῆ βελτίωσιν τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ πλοῦτου. Κατὰ τὸν μέγαν ἐκείνον οἰκονομολόγον, ἡ ἀμεσὸς αἰτία τῆς αὐξήσεως τῶν ἐθνικῶν κεφαλαίων εἶναι αὐτὴ ἡ οἰκονομία, ὅχι ὅμως ἡ βιομηχανία. Βεβαίως ἡ βιομηχανία χορηγεῖ τὴν ὕλην ἥτις δύναται νὰ ταμιευθῇ· ἀλλὰ μόνη ἡ οἰκονομία παράγει τὸ ταμίευμα τοῦτο, καὶ ἄνευ ταύτης τὰ κεφάλαια δὲν ἤθελον αὐξάνει, καταναλισκόμενα ὀλοκλήρως καθ' ὅσον σχηματίζονται.

Συχνάκις ἀκούει τις μὴ περισκευμένους ἀνθρώπους νὰ λέγωσιν, ὅτι αἱ ὑπερβολικαὶ δαπάναι τῶν ἰδιωτῶν ἢ τοῦ κράτους εὐτυχῶσι τὸ ἐμπόριον καὶ πλουτίζουσι τὸ ἔθνος. Οἱ οὕτως ὁμιλοῦντες ἐξομοιοῦσι τὴν οἰκονομίαν πρὸς τὴν φιλαργυρίαν, καὶ εὐχαρίστως ἤθελον παραβάλλει τὸν οἰκονομῶντα ἀνθρώπον πρὸς τὸν θάπτοντα θησαυροῦς.

Ἐάν ὅμως ἦναι ἀληθές ὅτι εἰς παραχώδεις καιροὺς καὶ ἐμφυλίους διχονοίας, ὁ λαὸς χρήματα εἰς ἀνταλλαγὴν τῶν ἑαυτοῦ ὑπηρεσιῶν παρακινεῖται ν' ἀφαρέσῃ αὐτὰ ἀπὸ τὰς ἀναζητήσεις βαναύσου πλεονεξίας, τὰ κρύπτει εἰς κρύφον τι μέρος, καὶ δύναται οὕτω νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν ὑποπτον φιλάργυρον, — τοῦτο εἶναι φαινόμενον ὄλως εἰδικόν, μὴ ἐπιτρέπον συμπέρασμα.

Ἐν τῇ κανονικῇ ὅμως καταστάσει τῶν κοινωνιῶν, ἐάν δὲν ἦναι τις τρελλός, ἐάν δὲν ἦναι βυθισμένος εἰς μεγίστην ἀμάθειαν, τοποθετεῖ διὰ τρόπου ὀλιγώτερον ἀγνοῦν τὰ διαθέσιμα κεφάλαιά του· ἀγοράζει τίτλους ἀποφέροντας τόκον, δανεῖζει ἀπ' εὐθείας τὴν βιομηχανίαν, προσκτᾶται ἐμπορεύματα με πιθανότητα κέρδους, ἢ τέλος καθίσταται ἰδιοκτῆτης ἀκινήτων.

Πῶς λοιπὸν αἱ διάφοροι αὗται ἐμπορικαὶ ἐργασίαι ἤθελον βλάψει τὴν κοινωνίαν, τὴν βιομηχανίαν, τὸν ἐργάτην; Οἱ ἐργάται ἐνδιαφέρονται πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ γενικοῦ κεφαλαίου, τοῦτο δὲ, ὡς εἶπομεν ἤδη, δὲν δύναται ν' αὐξήσῃ ἢ διὰ τῆς οἰκονομίας.

Μεγίστας λοιπὸν ὑπηρεσίας προσφέρουσι εἰς τὰς ἐργατικὰς τάξεις ὅλα ἐκεῖνα τὰ καθιδρύματα, τὰ συντελοῦντα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ οἰκονομικοῦ πνεύματος παρ' αὐταῖς, συντρέχοντα δ' εἰς τὴν γονιμοποίησιν τῶν μικρῶν οἰκονομιῶν τοῦ λαοῦ, καὶ εἰς τὴν κατὰ μικρὸν ἀνύψωσιν τοῦ εἰς τὴν ἐπίξῃλον τάξιν τῶν κεφαλαιούχων.

Διευκολύνοντα εἰς τοὺς ἐργάτας τὸν σχηματισμὸν ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου δι' ἀπροσδοκῆτους περιστάσεις, τὰ ταμιευτήρια (Caisses d'épargne) παρέχουσι βεβαίως μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς ὀλοκλήρον τὴν κοινωνίαν· ἐπιτρέποντα εἰς τοὺς καταθέτοντας νὰ ἐμπιστεύωνται τὰς ἑαυτῶν οἰκονομίας, καθ' ὅσον πραγματοποιοῦσιν αὐτὰς, εἰς ἀσφαλῆ καὶ ἀξία πρόσωπα, καὶ ἐμποδίζοντα οὕτω τὴν ἀνωφελῆ δαπάνην τῶν οἰκονομῶν τούτων, βοηθοῦσι καθ' ἐξοχὴν τὴν τε χειραφέτησιν τοῦ ἐργάτου καὶ τὴν αὐξήσιν τοῦ γενικοῦ κεφαλαίου, κατὰ συνέπειαν δὲ συντρέχουσι ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὰ ταμιευτήρια πλέον ἐκείνου τὸ ὅποιον δύνανται νὰ δώσωσι· ταῦτα ἀποδίδουσι μὲν

ἐν ἀνάγκῃ τὰ κατατεθέντα, δὲν δανεῖζουσιν ὅμως.

Μεγάλαι ἐπίσης εἶναι αἱ ὑπηρεσίαι διαφόρων ἄλλων συνεταιρισμῶν τοῦ λαοῦ, καὶ ἰδίως τῶν ἀφορόντων τὴν κατανάλωσιν. Ἀλλὰ μόνον αἱ πιστωτικαὶ τράπεζαι τοῦ λαοῦ, διὰ τοῦ ἰδιάζοντος ὀργανισμοῦ των, ἐξασφαλίζουσιν εἰς τὸν ἐργάτην τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἐμπορικῆς πίστεως, τοῦ ἰσχυροῦ τούτου μοχλοῦ τῆς προόδου, ἀνίκητος μέχρι τοῦδε ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς εὐκαταστάτους κοινωνικὰς τάξεις· μόνον αἱ τοιαῦται τράπεζαι χορηγοῦσιν εἰς τὸν ἐργάτην πρακτικὰ μέσα, δι' ὧν δύναται ν' ἀνυψωθῇ εἰς τὴν κοινωνικὴν θέσιν, ἣν προσδιορίζουσι αὐτῷ ἡ νοημοσύνη καὶ ἡ τιμιότης του.

ΑΡ. ΔΟΣΙΟΣ.

ΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΗΘΙΚΗΝ ΚΑΙ ΥΛΙΚΗΝ
ΑΥΤΩΝ ΕΠΟΨΙΝ.

Ὑπὸ τὴν ὕλικὴν ἐποψίαν.

α) Αἱ Πιστωτικαὶ τοῦ λαοῦ Τράπεζαι παρέχουσιν εἰς πάντα τίμιον καὶ φιλόπονον πολίτην τὸ μέσον τοῦ νὰ δανείζηται εὐκόλως καὶ ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ, ὅταν ἔχῃ χρεῖαν καὶ μόνον ἐφ' ὅσον χρόνον ἔχει χρεῖαν, τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν ἐργασίαν του, εἰς τὰς ὑποθέσεις του, εἰς τὸν οἶκόν του χρήματα.

β) Τὸ ἀνωτέρω εὐεργέτημα τῶν Πιστωτικῶν Τραπεζῶν ἐπεκτείνεται εἰς ὅλας τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ, κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς μὴ εὐπορούσας· ἐπεκτείνεται δὲ καὶ εἰς τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων καὶ εἰς τοὺς κατοίκους τῶν χωριῶν. Οὕτω αἱ Πιστωτικαὶ τοῦ λαοῦ Τράπεζαι δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς γεωργοὺς ἴσως κάλλιον καὶ αὐτῶν τῶν λεγομένων γεωργικῶν Τραπεζῶν, ὧν αἱ ὑποσχέσεις ἔμειναν μέχρι τοῦδε κατὰ μὲγα μέρος ἀπραγματοποίητοι. Πρὸς εὐκόλιαν τῶν χωρικῶν αἱ ἐν ταῖς πόλεσιν ἰδρυθεῖσαι Πιστωτικαὶ Τράπεζαι συσταίνουσιν ἐν ταῖς κόμισις ὑποκαταστήματα αὐτῶν. Ἡ ἐν Βόννῃ, τῇ παραρρήνῳ πρωσσαικῇ πόλει, Πι-

στωτική του λαού Τράπεζα, φέρε ειπείν, έχει οκτώ τοιαύτα υποκαταστήματα (Filiales) και αριθμεί εκ τρισηλίων ως εγγιστα εταίρων χιλίους τετρακοσίους χωρικούς.

γ') Συνέπεια του αυτού ευεργετήματος των Πιστωτικών Τραπεζών επί του παρόντος μὲν εἶνε ὁ περιορισμὸς τῆς τοκογλυφίας, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἔσεται ἡ δι' ἔλλειψιν τροφῆς παντελῆς ταύτης καταστροφή. Παντοῦ καὶ πάντοτε ὑπῆρξαν καὶ θέλουσιν ὑπάρχει οἱ μισαροὶ τοκογλύφοι, οἱ τὰς συμφορὰς τοῦ λαοῦ καρπούμενοι, οἱ ἀπὸ τῶν θαυρῶν καὶ ἀπὸ τῶν κακιῶν ἐπίσης ἡδέως χρηματίζομενοι. Κατ' αὐτῶν οὐδὲν ἰσχύουσιν αἱ ἠθικαὶ διδασκαλίαι ἢ οἱ περιοριστικοὶ νόμοι ἢ τῶν δικαστηρίων ἢ αὐστηρότης. Μόνον ὁ ἀριθμὸς τῶν θυμάτων τῶν δύναται νὰ ἐλαττωθῆ, δυνατοῦ γενομένου διὰ κοινωνικῶν κατασκευασμάτων νὰ εὐρίσκη ὁ χρηστός πολίτης προχείρους καὶ ἐπὶ μετρίοις ὄροις τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὰς προσκαίρους χρείας τοῦ χρέματος· τούτο δὲ κατορθῶσιν αἱ Πιστωτικαὶ τοῦ λαοῦ Τράπεζαι ὡς πρὸς τοὺς εταίρους αὐτῶν.

δ') Αἱ Πιστωτικαὶ τοῦ λαοῦ Τράπεζαι παρασκευάζουσι βαθμηδὸν καὶ ἐντὸς ὀλίγου χρόνου καὶ τοῖς πτωχοτέροις τῶν εταίρων ἰδιαίτερον χρηματικὸν κεφάλαιον πολλαπλασιάζουσαι τὰς μικρὰς αὐτῶν οἰκονομίας.

ε) Ἐν ταῖς Πιστωτικαῖς τοῦ λαοῦ Τραπεζαῖς συγκεντροῦνται τὰ ἐπιτόπια μικρὰ καὶ ἀργὰ κεφάλαια καὶ αἱ ἀποταμιεύσεις τῶν ἐργατικῶν τάξεων καὶ διὰ τῶν Πιστωτικῶν Τραπεζῶν πάλιν τὸν λαὸν ὠφελούσιν.

ς') Εἰς τὴν διοίκησιν τῶν Πιστωτικῶν Τραπεζῶν εὐρίσκει ἔμμοθον λειτουργίαν οὐ μικρὸς ἀριθμὸς νέων νοσημόνων καὶ περὶ τὰ λογιστικὰ ἱκανῶν.

ὑπὸ τὴν ἠθικὴν ἐποψίαν.

ζ') Μεγάλως συντελοῦσιν αἱ Πιστωτικαὶ Τράπεζαι εἰς τὴν ἠθικὴν βελτίωσιν τοῦ λαοῦ. Ὅταν ἐν ταῖς πιστωτικαῖς τοῦ λαοῦ Τραπεζαῖς διὰ τῶν πραγμάτων αὐτῶν πείθεται ὁ ἐργάτης ὅτι ἢ ἐν τῇ τέχνῃ αὐτοῦ ἐπιδειξιότης καὶ φιλοπονία αὐτοῦ, ἢ ἀκριβεία του καὶ πρὸ πάντων ἡ χρηστότης του εἰς τὰ κεφάλαια ἔχοντα καὶ χρηματικὴν ἀξίαν, ἀπαρτλ-λάκτως ὡς τὰ ὑποθηκευόμενα κτήματα, ὅ-

ταν βλέπῃ ὅτι διὰ τῶν κεφαλαίων αὐτῶν, τὰ ὅποια εἰς αὐτὸν κείται ἢ ἀποκτήσῃ ἢ νὰ διατηρήσῃ, οὐ μόνον ἑαυτὸν νὰ βοηθήσῃ, ἀλλὰ καὶ ἑτέροις νὰ ᾖν χρήσιμος δύναται, ὅταν ἐννοῇ ὅτι χάρις εἰς μόνον τὰ κεφάλαια ταῦτα ἀνήκει καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν τοσοῦτων ἄλλων καὶ πλοῦτῶ καὶ παιδείᾳ ὑπερτέρων αὐτοῦ εἰς σπουδαίαν ἐταιρίαν, ἥτις καὶ ἀπαλλάττει αὐτὸν τῆς προσκαίρου αὐτοῦ ἀπορίας καὶ παρασκευάζει αὐτῷ χρηματικὸν τι ποσὸν πρὸς εὐτυχέστερον μέλλον, τότε, ἐκτιμῶν καὶ αὐτὸς τὰ κεφάλαιά του ταῦτα, σπεύδει νὰ καλλιεργήσῃ αὐτὰ, ὡς ὁ γεωργὸς καλλιεργεῖ τὸν προσοδοφόρον ἀγρὸν του, τότε συναισθάνεται τὴν ἀξίαν του ὡς μέλους ἐνεργοῦ καὶ χρησίμου ἐν τῇ κοινωσίᾳ καὶ παντὶ σθένει προσπαθεῖ νὰ γίνῃ κρείττων ἑαυτοῦ, νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς γνώσεις του, νὰ τελειοποιήσῃ τὰ τῆς τέχνης του, νὰ κατασταθῇ ἐντελὸς ἀξίος τῆς θέσεως, ἣν διδῶσιν αὐτῷ ὁ συνεταιρισμὸς. Ὅταν προσέτι ὁ ἐργάτης αὐτὸς ἠξεύρῃ ὅτι δὲν εἶνε μόνος, ἀλλὰ τόσοι ἄλλοι συμπολιταὶ του ἐπιβλέπουσιν ἐπ' αὐτὸν, ὅτι δὲν εἶνε κύριος τῆς διαγωγῆς του, ἀλλ' ὀφείλει λόγον αὐτῆς πρὸς ἐκείνους, μετ' ὧν μέχρι τοῦδε ἔζησε καὶ μετὰ τῶν ὁποίων καὶ ἐν τῷ μέλλοντι θὰ ζήσῃ, ὅτι κακῶς διάγων δὲν βλέπτει μόνον ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἀδικεῖ ἀποστερῶν αὐτοὺς τῆς βοήθειας, ἣν ἄλλως ἠδύνατο νὰ παράξῃ αὐτοῖς, τότε, καὶ ἂν πονηρότατος ὑποθεθῇ, συστέλλεται, φοβεῖται, φιλοτιμεῖται καὶ ἐκὼν ἄκων ρυθμίζει τὰ κατ' αὐτὸν συμφώνως πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῶν συνεταιρῶν του.

η) Οὐδεὶς συνεταιρισμὸς περικλείει ἐν ἑαυτῷ ἐπὶ τοσοῦτον ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας ὅσον ὁ τῶν Πιστωτικῶν Τραπεζῶν. Ὅτι δὲ ἡ καθημερινὴ ἀνάμιξις τῶν κλάσεων τοῦ λαοῦ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν οὐδεμίαν χροῖζει ἀποδειξέως.

ΔΗΜ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

(Ἐπιστολαὶ ἐκ Γερμανίας περὶ Πιστωτικῶν Τραπεζῶν τοῦ Λαοῦ.)

ΕΚΟΥΣΙΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

ΕΡΓΑΤΩΝ

καὶ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΩΝ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ πρὸ τοῦ 1821.

Πολλὰ εἶδη συνεταιρισμοῦ ὑπάρχουσι σήμερον ἐν Εὐρώπῃ ἀποβλέποντα τὴν ὕλικὴν βελτίωσιν τῶν μέσων καὶ κατωτέρων τάξεων τοῦ λαοῦ. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχει καὶ ὁ συνεταιρισμὸς τῶν ἐργατῶν καὶ κεφαλαιούχων, ἀλλὰ μόνον εἰς τινὰ μέρη τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας. Καὶ ὅμως τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ συνεταιρισμοῦ εὐρίσκουμιν ἀκμάζον εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως.

Εἰς τινὰ κοινόπολιν τῆς Θεσσαλίας Ἀμπελάκια ὀνομαζομένην καὶ μόλις ἔχουσαν 4,000 κατοίκων ὑπῆρχον 24 βαρεῖα εἰς τὰ ὅποια παρεσκευάζοντο καὶ ἐθάπτοντο 250,000 ὀκλάδες θάμβακος, τὸν ὅποιον ἔσταλλον εἰς τὴν Γερμανίαν ὅπου ἔμποροι Ἀμπελακιώται ἐπώλουν αὐτόν. Ἐπειδὴ ὁ μὸς ἤρχοντο εἰς συναγωνισμὸν πρὸς ἀλλήλους ἠνώθησαν ὅλοι εἰς μίαν ἐταιρίαν.

Ἐκαστὸς ἰδιοκτήτης βαρεῖου κατέβαλε κεφάλαιόν τι ἐν τῇ ἐταιρίᾳ ταύτῃ, ἡ δὲ μικροτέρα καταβολὴ ἐκάστου συνεταιροῦ προσδιωρίθη εἰς 5,000 γρόσια, ἡ δὲ μεγαλύτερα εἰς 20,000 γρόσια. Οἱ ἄπλοι ἐργάται, οἵτινες δὲν ἠδύνατο νὰ καταβάλωσι μίαν μετοχὴν, ἠνόητον δύο, τρεῖς, πέντε ὁμοῦ καὶ ἐλάμβανον μίαν κοινὴν μετοχὴν. Οἱ ἄπλοι οὗτοι ἐργάται ἐξηκολούθουν συστάμα νὰ ἐργάζωνται ὡς ἡμερομισθιοὶ καὶ οὕτω ἐλάμβανον μισθοὺς καὶ κέρδη καὶ ἤζανον τὴν εὐπορίαν των. Ἡ ἐταιρία αὕτη προσδιώρισε τὸ ἐν δέκατον τῶν κερδῶν νὰ διακρίνεται εἰς τοὺς συνεταιροὺς, ἐκ δὲ τοῦ περισσεύματος κατήρτισεν ἀποθεματικὸν κεφάλαιον 1,000,000 γροσίων. Τὰ κέρδη τῆς ἐταιρίας ταύτης ὅταν ἐπροσδεύσαν ἀνέβαινον εἰς 60 ἕως 80 τοῖς 0/0 καὶ τούτου ἕνεκα ἡ ἀξία τῶν μετοχῶν τῆς δεκαπλασιάσθη (1).

Ὅμοιως πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως οἱ ναῦται τῶν ἐλληνικῶν πλοίων ἦσαν μὲν μισθωτοὶ

ἐλάμβανον ὅμως καὶ μερίδιον ἐκ τοῦ κέρδους τοῦ φορτίου εἰς ἕκαστον ταξείδιον· πολλάκις δὲ εἶγον μερίδιον καὶ εἰς αὐτὸ ἔτι τὸ σκάφος. Ὡς δικαίως δὲ παρατηρεῖ ὁ Κ. Ι. Σούτσος, ὁ ναῦτης γινόμενος οὕτω συνεταιρὸς εἶχε κοινὸν συμφέρον πρὸς εὐδῶσιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ δὲ συμμετοχὴ τοῦ ἀπλοῦ ναῦτου εἰς τὰ κέρδη καθίστα τὸν Ἕλληνα ναύτην προσεκτικόν, ἀγρυπνόν, οἰκονόμον, ἐξεταστικόν καὶ ἀνεβίβαζε τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ ἀξίαν.

Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ συνεταιρισμοῦ, τὸ γνωστὸν ἐν Ἑλλάδι πρὸ τοῦ 1821 καὶ ἐπὶ τοσοῦτον εὐδοκίμησαν, ἐπεχείρησαν οἱ σοσιαλισταὶ νὰ καταστήσωσιν ἀναγκαστικὸν κατὰ τὸ 1848, ἐπιλαθόμενοι ὅτι ἐταιρία δὲν ὑφίσταται ἄνευ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀμοιβαίας συνανέσεως τῶν συμβαλλομένων. Πρὸ τριακονταετίας ὅμως πολλοὶ καταστηματαρχαὶ ἐπεχείρησαν νὰ ἐφαρμόσωσι τὸ σύστημα τοῦ συνεταιρισμοῦ τούτου εἰς τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα, φρονίμως ἐλπίζοντες ὅτι ὅχι μόνον οἱ ἐργάται ἤθελον ὠφελῆθαι ὕλικως, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ, διότι οἱ ἐργάται, ἔχοντες μερίδιον εἰς τὰ κέρδη, ἤθελον γίνεαι περισσώτερον φιλόπονοι καὶ περισσώτερον προσεκτικοὶ εἰς τὰ ἐργαλεῖα, εἰς τὰς μηχανὰς καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς πρώτης ὕλης.

Τὸ σύστημα τοῦτο ἐφαρμολογῶν ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς τὰ λιθανθρακικὰ παρήγαγεν ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Τὰ παραγωγικὰ ἔργα προήχθησαν, αἱ σχέσεις τῶν ἐργατῶν πρὸς τοὺς κεφαλαιούχους ἐβελτιώθησαν καὶ ὁ ἐργάτης ὅστις ἤτο ξένος σχεδὸν πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν, εἰς τὴν μόνον μισθὸν ἐλάμβανεν, εἶρε τὸ ἴδιόν του συμφέρον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς.

Πολὺς ἐγένετο λόγος, τελευταῖον, περὶ τοῦ Συνεταιρισμοῦ ὡς μέλλοντος νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν μισθὸν ἀλλ' ἵνα ὁ ἐργάτης παύσῃ νὰ ᾖν μισθωτὸς, καὶ ἵνα γίνῃ συνεταιρὸς εἰς τινὰ ἐπιχειρήσιν πρέπει νὰ ἔχη ἢ νὰ θαναισθῇ τὸ ἐπιβέλλον αὐτῷ μέρος τοῦ κεφαλαίου· πρὸς τούτους πρέπει νὰ ἔχη καὶ ἄλλο ποσόν, ἀρκούν αὐτῷ διὰ νὰ ζῇ ἕως οὗ ἔλθωσι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐκτὸς δὲ τῶν λόγων τούτων, διὰ τὸ πλεῖστον τῶν ἄνευ τινὸς πρωτοβουλίας ἀνθρώπων, ἡ ἔμμοθος κατάστασις, ἡ ἄνευ μερίμνης, ἄνευ τινὸς εὐθύνης εἶναι πολυτιμωτέρα τοῦ μεγαλειότητος, ἀλλ' ἀναμενόμενου

(1) Πλουτολογία Σούτσου, τόμ. Α', σελ. 272.

και άβεβαίου κέρδους (1). Κατά τὸ περιού ὁ λόγος σύστημα τοῦ συνεταιρισμοῦ, ὁ ἐργάτης λαμβάνει κατὰ μῆνα μισθὸν τινά ὠρισμένον διὰ τὴν ζῆ, εἰς τὸ τέλος δὲ τοῦ ἔτους, ἀφοῦ πληρωθῶσιν οἱ τόκοι, ὡς καὶ ποσόν τι διὰ τὴν φθορὰν τοῦ ὑλικοῦ καὶ τὸν σχηματισμὸν ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, τὸ ὑπόλοιπον διανέμεται μεταξύ ἐργατῶν καὶ κεφαλαιούχων κατ' ἀναλογίαν ὠρισμένην.

Σήμερον ὅμως ὅτε, διὰ τῶν Ταμιευτηρίων καὶ ἰδίως διὰ τῶν Πιστωτικῶν Τραπεζῶν τοῦ Λαοῦ, κατορθώθη νὰ γίνῃ ὁ ἐργάτης οικονομικῶς ἀξίωχρεως, καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ ἔχῃ πρῶτερα τὰ πρὸς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τῶν οικονομῶν τοῦ ἀποκτήσας μικρὸν χρηματικὸν κεφάλαιον, ἤρχισαν νὰ συνιστῶνται ἐταιρίαι καθαρῶς ἀπὸ ἀπλοῦς ἐργάτας ἀποτελούμεναι, αἵτινες ὀνομάζονται Παραγωγικοὶ ἢ βιομηχανικοὶ συνεταιρισμοί. Οἱ εἰς τὴν αὐτὴν τέχνην ἀνήκοντες ἐργάται εἶναι σήμερον χάρις εἰς τὰς Πιστωτικὰς Τραπεζὰς καὶ τὰ Ταμιευτήρια εἰς κατάστασιν νὰ συστήσωσι βιομηχανικὸν κατάστημα μεθ' ὅλων τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνικῆς προόδου, καὶ οὕτω ν' ἀπολαύσωσι τῶν ὠφελιμάτων τὰ ὁποῖα μέχρι τούδε ἦσαν ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῶν μεγάλων κεφαλαιούχων.

Εἰν' ἀληθὲς ὅμως ὅτι παρουσιάζουσι καὶ ἄλλας τινὰς δυσκολίας οἱ συνεταιρισμοὶ οὗτοι, ὅσον τὴν ἔλλειψιν πειθαρχίας καὶ σεβασμοῦ μεταξύ τῶν ἐταίρων καὶ τὰ παρεπόμενα τούτων κακὰ, τὰ ὁποῖα ὅμως θεραπεύονται διὰ τῆς ἐκλογῆς προϊσταμένου σεβαστοῦ καὶ νοήμονος (2).

Τοιοῦτους βιομηχανικοὺς συνεταιρισμοὺς ἠδύνατο ἴσως νὰ συστήσωσιν ἐν Ἀθήναις οἱ ὑποδηματοποιοί, οἱ σιδηρουργοί, οἱ τυπογράφοι, οἱ ἐπιπλοποιοί, οἱ ράπτται ἐτοιμῶν ἐνδυμάτων, κλ. Ἀλλὰ περὶ τοῦ εἶδους τούτου τῶν ἐταιριῶν θέλομεν ὁμιλήσει ἄλλοτε ἐκτενῶς.

A. ΒΑΜΠΑΣ.

(1) J. J. Rapet Manuel de Morale et d' Economie politique, vingt-sixième entretien.

(2) Αὐτόθ.

ΥΠΟΘΗΚΑΙ

Ἡ πενία βλέπει τὴν θύραν τῆς οἰκίας τοῦ ἐργατικοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. *Φραγκλῖνος.*

Ἡ Οἰκονομία δύναται νὰ ὀνομασθῇ θυγάτηρ τῆς Φρονήσεως, ἀδελφὴ τῆς Μετριοτήτος, καὶ μήτηρ τῆς Ἐλευθερίας. *Jonhson.*

Μὴ κάμῃς ποτὲ διὰ τῆς συνδρομῆς ἄλλου ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύνασαι νὰ κάμῃς ὁ ἴδιος.

Μὴ ἀναβάλῃς ποτὲ διὰ τὴν αὔριον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύνασαι νὰ κάμῃς σήμερον.

Μὴ ἀμελήῃς ποτὲ τὰς μικρὰς ὑποθέσεις, οὐδὲ τὰς μικρὰς δαπάνας. *Ἄδδισον.*

Ὁ πρῶτος καὶ οὐσιωδέστερος κανὼν τῆς οἰκονομίας εἶναι νὰ μὴ δαπανᾷ τις οὔτε τὸ μικρότερον ποσὸν κακῶς. Δηλαδή, ἐκάστη δαπάνη πρέπει νὰ δικαιολογῆται ἐκ τῆς ὠφελείας καὶ τῆς ἀνάγκης ἣ ὁποῖα τὴν προκαλεῖ καὶ ὄχι νὰ παρατηρῶμεν ὅτι εἶναι ἀσήμαντος. *M. L. Mezières.*

Ἐνθυμοῦ πάντοτε ὅτι ὁ καιρὸς εἶναι χρήματα· δηλαδή ὅταν τις μεταχειρίζεται καλῶς τὸν καιρὸν του, κερδίζει χρήματα. Ἐκεῖνος ὅστις ἐκ τῆς ἐργασίας του κερδίζει 4 δραχμὰς τὴν ἡμέραν, καὶ μένει ἄεργος τὸ ἡμῆσι τῆς ἡμέρας, ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς περὶ εἰς τὴν θάλασσαν 2 δραχμὰς. *Φραγκλῖνος.*

Σημείωνε ὅτι λαμβάνεις καὶ ὅτι πληρώνεις· διότι ὁ ἀνθρώπος ὅστις γρωρῖζει τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδά του δὲν καταστρέφεται ποτέ. *Chester field.*

Ἐάν τις σοὶ λέγῃ ὅτι δύνασαι νὰ πλουτίσῃς ἄλλως παρὰ διὰ τῆς Ἐργασίας καὶ τῆς Οἰκονομίας μὴ τὸν ἀκούῃς, διότι εἶναι δόλιος ἀνθρώπος. *Φραγκλῖνος.*

ΛΟΓΟΛΟΣΙΑ

ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
τῆς
**ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ**

Πρὸς τὴν Β'. Γενικὴν Συνέλευσιν
τῶν Μετόχων

Περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἑταιρίας κατὰ τὴν
31 Δεκεμβρίου 1870 καὶ 1 Ἰανουαρίου 1871.

Κύριοι μέτοχοι,

Μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐπαναβλέπω σήμερον πάντας ὑμᾶς συνηγμένους ἐνταῦθα ἵνα μάθητε τὴν πορείαν τῆς ἐταιρίας μας, τῆς ὁποίας οἱ πλείστοι μὲν ἔχετε τὴν εὐχαριστήσιν ὅτι εἴσθε οἱ μετ' ἐμοῦ συνιδρυταὶ αὐτῆς, οἱ δὲ λοιποὶ ὅτι ἐκ τῶν πρώτων προσήλαθε νοήμονες συναρωγοὶ τῶν ἄλλων ἡμῶν. Ἐπιτούτοις χαριετίζω πάντας καὶ εὐχομαι ἵνα καὶ ἄλλοι μιμηθῶσιν ὑμᾶς.

Ἡ Ἑταιρία μας, κύριοι, ἰδρύθη τῇ 30 μαρτίου παρελθόντος ἔτους, ἤρχισε δὲ τὰς ἐργασίας τῆς τῇ 27 μαΐου τοῦ ἰδίου, ἦτοι πρὸ 7 μηνῶν καὶ τινῶν ἡμερῶν. Ἐν τῷ βραχέϊ τούτῳ διαστήματι ἐγένοντο μέτοχοι 328 λαβόντες μετοχὰς 730· ἦτοι, ἐκ τοῦ ὠρισμένου ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ἐταιρικοῦ κεφαλαίου ἐλήφθησαν 73,000 δραχμῶν. Ἐκ τούτων κατεβλήθησαν δρ. 16,318:25, οφείλονται δὲ πρὸς συμπλήρωσιν 56,681:75. Κατεβλήθησαν δὲ καὶ 2,920 δρ. διὰ τὸ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον, ἦτοι τὸ ὅλον τῶν καταβληθέντων ἀνέρχεται εἰς 19,238:25. Τὸ κεφάλαιον τοῦτο συναπετελέσθη ὡς ἑξῆς :

Τὸν Μάϊον	Δραχ.	781:40
» Ἰούνιον	»	3905:60
» Ἰούλιον	»	2402:90
» Αὐγούστον	»	4305:40
» Σεπτέμβριον	»	1785:20
» Ὀκτώβριον	»	1199:05
» Νοέμβριον	»	1926:50
» Δεκέμβριον	»	2932:20

19,238:25

Ἐκτὸς τοῦ κεφαλαίου τούτου ἡ Τράπεζα ἡμῶν διεχειρίσθη ἐπὶ καὶ δρ. 1,347:80 κατατεθείσας ἐν τῷ ἐπταμηνίῳ τούτῳ διαστήματι εἰς τὸ ταμιευτήριον αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τὰς πλείστας ληφθείσας ὑπὸ τῶν καταθετῶν μετὰ μικρὸν ἔτι δὲ καὶ 2,700 δρ. ἃς ἡ ἐταιρία μας ἐδανέσθη πρὸς 9 τοῖς 0|0 τῇ 14 Ἰουλίου.

Τὸ ὅλον λοιπὸν κεφάλαιον ὅπερ διεχειρίσθη καὶ ἐκυκλοφόρησεν ἡ ἐταιρία ἡμῶν ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς 23,286:05.

Τόκους δὲ ἔλαβε δρ. 861:17.

Οἱ τόκοι οὗτοι ἐλήφθησαν ὡς ἑξῆς :

Τὸν Μάϊον	Δραχ.	—
» Ἰούνιον	»	13:50
» Ἰούλιον	»	90:55
» Αὐγούστον	»	125:30
» Σεπτέμβριον	»	106:45
» Ὀκτώβριον	»	103:65
» Νοέμβριον	»	171:15
» Δεκέμβριον	»	250:57
		861:17

Ἐπλήρωσε δὲ τόκους διὰ τὰς ἐκ τοῦ ταμιευτ. ἀποσυρθείσας καταθέσεις δρ. 25:50

ἦτοι ἐκέρδισεν ἀπὸ τόκους Δραχ. 835:67

Σύμφωνα δὲ πρὸς τὰς ἀναπορεύκτους ἀνάγκας τῆς Ἑταιρίας τὸ Συμβούλιόν σας ἐδανέσθη εἰς ἔξοδα ἐγκαταστάσεως :

Διὰ δύο κιβώτια	Δραχ.	1150.
» κατάστιγα	»	152.
» 1500 ἀντίτυπα Καταστατικοῦ, διὰ 1000 διβλιάρια μετόχων καὶ τοῦ ταμιευτηρίου, διὰ 1000 ἀναγνωριστήρια, διὰ προσκλητήρια συμβούλων καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἔντυπα	Δρ.	206.
Διὰ δώδεκα καθίσματα	»	52:50
» δύο γραφεῖα	»	83:30
» ἔξοδα προκαταρκτικὰ μέχρι τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἑταιρίας	»	25:50
» διάφορα ψιλὰ ἔξοδα	»	12:80

Τὸ ὅλον Δραχ. 1691:10

Ἐξοδα δὲ διοικήσεως ἐγένοντο ἃ ἐνοίκ. τοῦ καταστήματος πρὸς 55 δραχ. κατὰ μῆνα ἐπὶ 7 μηνῶν καὶ 13 ἡμ. Δρ. 410.

Διὰ μισθοδοσίαν ταμιῦ πρὸς Δραχ. 150 κατὰ μῆνα ἐπὶ μῆνας 4 1/2 675.

Διὰ μισθοδοσίαν εἰσπράκτορος ἐπὶ μῆνας μὲν 5 καὶ ἡμέρας 4 πρὸς Δραχ. 20 ἐπὶ μῆνας δὲ 2 πρὸς Δραχ. 30 162:65

Εἰς δικαίωμα εἰσπράξεως πρὸς 3 τοῖς 0|0 ἐπὶ δρ. 10,485 . . . 314:45

Εἰς δημοσιεύσεις ἐν ἐφημερίσιν, εἰς τύπωσιν ἐντύπων τινῶν, εἰς γραφικὰ καὶ ἄλλα ψιλὰ ἔξοδα . . . 165:6

Τὸ ὅλον δρ. 1727:70

Κατά τὰ ἀνωτέρω κατηγορίαι ὁ ἰσολογισμὸς τῆς Ἐταιρίας ἡμῶν τῆ 31 Δεκεμβρίου, τῆ 3 ὁρᾶ μ. μ., ὡς ἑξῆς:

Αἰ: ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΟΥ ΛΟΙΟΥ.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Ταμείον, τὰ ἐν τῷ Ταμείῳ μετρητά..... Δρ.	1,022 67	Διατ. μετοχῶν τὰ πραγματοποιηθέντα Δρ.	16,318 25
Χαρτοφύλακιον, εἰς ἐπιταγῶν γραμμάτια..... »	17,530 25	τὰ ὀφειλόμενα..... »	56,681 75
Δάνεια ἐπὶ ἐνεργῶν, τὰ δωθέντα μὲ ἐνέχυρα..... »	1,050 —	Ἀποθεμ. Κεφάλαιον.....	2,920 —
Ἐξόδα ἐγκαταστάσεως..... Δρ.	1,691 10	Ταμειονήριον.....	247 80
Ἐξόδα διοικήσεως, Μισθοδοσίαι..... Δρ.	837 65	Τόκοι, τόκοι εἰσπραχθέντες.....	861 17
Ἐνοίκιον καταστήματος..... Δρ.	410 —	Δάνεια, ἐδανείσθημεν.....	2,700 —
Ἐξόδα διαχειρ. μισθ. ἑξ..... Δρ.	162 65	Τὸ ὅλον Δραχ.....	79,728 97
Δικαίωμα εἰσπράξεως..... Δρ.	314 45		
Τόκοι, πληρωθέντες.....	25 50		
Μετόχοι, ὅσα ὀφείλουσιν πρὸς συμπλήρωσιν μετοχῶν.....	56,681 75		
Τὸ ὅλον Δρ.....	79,728 97		
Ἐξόδα ἐγκαταστάσεως, τὸ 1/10 ἀποσβενόμενον..... Δρ.	169 11	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον..... Δρ.	2,920 —
» διοικήσεως..... Δρ.	1,727 70	Τόκοι, εἰσπραχθέντες..... Δρ.	861 17
» πληρωθέντες..... Δρ.	25 50		
Ἀποθεμ. κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν ἀποθεμ. κεφάλαιον..... Δραχ.....	1,858 86		
	3,781 17		

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

ΚΕΡΑΙ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ.

Μετὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ ἰσολογισμοῦ τούτου, τὸ Συμβούλιόν σας εὐρέθη εἰς τὴν λυπηρὰν ἀνάγκην νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς διατάξεις τοῦ 30 καὶ 41 ἄρθρου τοῦ Καταστατικοῦ καθ' ἃς πᾶς μέτοχος μὴ καταβαλὼν ἐπὶ τρεῖς μῆνας τὰς ἐβδομαδικὰς του καταβολὰς πρὸς συμπλήρωσιν τῶν μετοχῶν αὐτοῦ διαγράφεται, ὅσα δὲ ἔχει καταθέσει μεταβαίνουσιν εἰς τὸ Ἀποθεματικὸν Κεφάλαιον τῆς ἑταιρίας πρὸς ὄφελος τῶν λοιπῶν συνεταίρων. Προήλθε δὲ εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀφ' οὗ πολλὰκις εἰδοποιήθησαν οἱ ἀμελοῦντες· διεγράφησαν δὲ 41 μέτοχοι ἀντιπροσωπεύοντες μετοχὰς 76 καὶ περιήλθον εἰς τὸ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον τῆς ἑταιρίας αἱ καταβολαὶ αὐτῶν συμποσούμεναι εἰς δρ. 340:10, ἐξ ὧν αἱ 304 εἶχον καταβληθῆ ὡς δικαίωμα εἰσόδου, αἱ δὲ 36:10 ἀπέναντι τῶν μετοχῶν των.

Οὕτω λοιπὸν, κύριοι μέτοχοι, ἡ ἑταιρία ἡμῶν μετὰ τὴν διαγραφὴν τῶν 41 μετόχων, οἵτινες εἶχον λάβει 76 μετοχὰς, ἀριθμῶν κατὰ τὸ ἀρξάμενον τοῦτο ἔτος, μετὰ 7 μόνον μηνῶν καὶ ὀλίγων ἡμερῶν ὑπαρξῶν, 287 μετόχους τακτικούς ἔχοντας λάβει 654 μετοχὰς· ἦτοι ἔχομεν:

Ἐταιρικὸν κεφάλαιον δρ. 65,400 } πραγματοποιημένον..... Δρ. 16,282,15
 μὴ » 49,117,85

Ἀποθεματικὸν » Δραχ. 2616,00
 Τόκοι, ὠφέλ. ἀπὸ τόκους » 861,17
 Ὠφέλ. ἀπὸ διαγραφ. μετόχ. » 340,10
 3817,27

Ζημίαι, ἦτοι τόκοι πληρωθέντες, ἐξόδα ἐργατ. καὶ διοικήσεως ἀφαιρούμενα..... Δρ. 1922,31

Καθαρὸν ἀποθεματικὸν κεφάλαιον ὑπάρχον..... Δραχ. 1,894,96

Ἡ ὅλη πραγματικὴ ἑταιρικὴ περιουσία..... » 18,177,11

Τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν τῶν δρ. 49,117,85 πρὸς συμπλήρωσιν τῶν μετοχῶν τῶν ἤδη ὑπαρχόντων ἑταίρων θέλει συμπληρωθῆ, τακτικῶς καταβαλλομένου μόνον τοῦ κατωτάτου ποσοῦ τῶν 60 λεπτ. καθ' ἐβδομάδα δι' ἐκάστην μετοχὴν, εἰς 2 ἔτη καὶ 5 μῆνας. Ἐπειδὴ ὅμως οὐδεὶς σχεδὸν καταθέτει 60 λεπτὰ μόνον ἀπέναντι τῆς μετοχῆς του, ὡς ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν κατατεθέντων 16,282,15 ἐν διαστήματι 7 μηνῶν, διότι ἡ ἀναλογία εἶναι κατὰ μετοχὴν 83 λεπτὰ, τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν θέλει συμπληρωθῆ εἰς ἕν ἔτος καὶ 9 μῆνας. Ἐὰν ὅμως ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἡ ἑταιρία μας ἔργασε τὰς ἐργασίας της μὲ 167 μετοχὰς, τὸν δὲ δεῦτερον μῆνα εἶχε 310, τὸν τρίτον 356 κ.τ.λ. εὐρίσκωμεν ὅτι αἱ 16,282 : 15 Δρ. κατατέθησαν ἐν διαστήματι μὲν 7 μηνῶν, ἀλλ' οὐχὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τοῦ πρώτου μηνὸς ἀρξάμενον τῶν καταθέσεων ἀπέναντι 654 μετοχῶν, καὶ τότε πρέπει νὰ ὑπολογίσωμεν ἢ ὅτι τὸ πραγματοποιηθὲν τοῦτο κεφάλαιον συνεπληρώθη ἐντὸς 3 μηνῶν τὸ πολὺ ἀπέναντι τῶν 654, ἢ ὅτι τὸ κεφάλαιον τοῦτο κατεβλήθη ἀπέναντι τοῦ τρίτου τῶν 654 μετοχῶν, ἦτοι ἀπέναντι 218 μετοχῶν ἐν τῷ διαστήματι τῶν 7 μηνῶν, καὶ τότε ἔχομεν ὡς μέσον ὄρον περίπου εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις 2 Δρ. ὡς ἐβδομαδικὴν καταβολὴν δι' ἐκάστην μετοχὴν οὕτω δὲ λαμβάνομεν ὡς λίαν πιθανὸν ὅτι ἐν διαστήματι 9 μηνῶν θέλει καταβληθῆ καὶ τὸ ὀφειλόμενον ὑπὸ τῶν συνεταίρων ποσὸν τῶν 49,117,85 πρὸς συμπλήρωσιν τῶν μετοχῶν αὐτῶν.

Ἦδη δὲ, κύριοι, ἂς κάμωμεν ἄλλον τιμὰ ὑπολογισμὸν, ὁμοίως ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε πραγμάτων πιθανῶς ἐξαγόμενον. Ἡ ἑταιρία ἡμῶν ἔργασε τὰς ἐργασίας της ἀριθμοῦσα 167 μετοχὰς, ἐν τῷ διαστήματι δὲ 7 μηνῶν διέθεσεν ἑτέρας 487 ἦτοι 70 μετοχὰς κατὰ μῆνα, ἐὰν λοιπὸν ὑποθέσωμεν ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ αὐτὴ αὐξήσις θέλει γίνεσθαι καὶ ἡ αὐτὴ ἀναλογία τῶν καταθέσεων τότε εἰς τὸ τέλος τῶν 9 μηνῶν θέλει ἀριθμῶν ἡ ἑταιρία μας 1284 ἐν ὅλῳ μετοχὰς καὶ κεφάλαια 115,000 Δρ. ἐν ὅλῳ.

Τοιαύτη ἡ κατάστασις σήμερον ἡ ἀριθμ.

μητική και η οικονομική της εταιρίας ήμων, και τοιαύτην υπόσχεται εν τῷ μέλλοντι πρόοδον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα· οὗτω δὲ, συγκρινομένη πρὸς πολλὰς ὁμοειδείς τραπεζίας τῆς Γερμανίας παρουσιάζει πολὺ ταχύτεραν ἐπίδοσιν και κύκλον ἐνεργείας πρὸ πάντων ἀξιοσημείωτον. Ἐὰν λοιπὸν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ὁ συνεταιρισμὸς ἐν γένει τὸ πρῶτον ἤδη δοκιμάζεται ἐν Ἑλλάδι, και μάλιστα τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ συνεταιρισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀργιστὸν ἐντελὸς εἰς πάντας και ὅτι, ὅτε τὸ πρῶτον ἐτόλμησα νὰ ἀνακοινώσω τὴν ιδέαν τῆς ἰδρύσεως παρ' ἐμοῦ τοιαύτης τινὸς ἑταιρίας, οἱ πλείστοι μὲ ἐσκοψαν ὡς ἐπιδιώκοντα τὰ ἀδύνατα, και ὀλίγοι τινὲς μόνον προσήλθον ἐνδοιάζοντες και αὐτοὶ και ὑποψιθιζόντες «τοιαῦτα πράγματα δὲν εὐδοκίμοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα,» νομίζω, ὅτι ὀφείλομεν νὰ συγχωρῶμεν ἀλλήλους διὰ τὴν καλλίστην θέσιν εἰς ἣν ἔρθασεν ἡ ἑταιρία μας. Πρὸ πάντων δὲ ὀφείλομεν νὰ συγχωρῶμεν ἀλλήλους, διότι οἱ πρὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς τραπεζῆς ταύτης μηκτυρίζοντες αὐτὴν ἤδη τινὲς μὲν αὐτῶν ἐκνήρυσθησαν ὑπερασπισταὶ τῆς, ἄλλοι δὲ παντοῖα διαδίδουσι και μηχανῶνται ἐπὶ ματαίῳ πρὸς βλάβην αὐτῆς.

Ἡ παγίσις ὁμῶς αὕτη και ἡ καλὴ κατάστασις τῆς ἑταιρίας μας δὲν πρέπει νὰ μᾶς καταστήσῃ ἀμερίμους, δὲν πρέπει, ὅπως δυστυχῶς συμβαίνει εἰς πολλὰς περιστάσεις, νὰ χαλαρώσῃ τὴν προθυμίαν και τὰς ἐνεργείας ἡμῶν ὑπὲρ αὐτῆς, ἀλλὰ τοῦναντίον νὰ εὔρη εἰς ἕκαστον συνέταιρον ἀπόστολον και κήρυκα καθ' ὅλην τὴν πόλιν, κατὰ πᾶσαν γωνίαν, κατὰ πᾶν ἐργαστήριον, ἐμπορικὸν κατὰστημα, ἰδίως δὲ εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν, ἀπόστολον θερμὸν και ὑπερασπιστὴν προτρέποντα ἐκθύμως πάντας νὰ γίνωσι μέτοχοι και νὰ μεταλάβωσι τῶν εὐεργετημάτων τὰ ὁποῖα υπόσχεται εἰς τὴν μεσαίαν και κατωτέραν τάξιν τῆς κοινωνίας ἡμῶν.

Ὅταν, κύριοι, ἐνοήσωμεν ἡμεῖς ὅχι ὅτι εἶναι τὸ καθήκον μας ἵνα καταστήσωμεν και τοὺς ἄλλους συμπολίτας μας κοινωνοὺς τῶν ὠφελημάτων τὰ ὁποῖα ἡμεῖς ἀπολαμβάνομεν ὅχι ὅτι εἶναι χρέος ἡμῶν, ὡς καλῶν πολιτῶν, νὰ συνεισφέρωμεν εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς κοινωνίας ἐκ τῆς τοκογλυφίας, ἀλλ' ὅτι και τὸ συμφέρον μας, τὸ καθαρῶς ὕλικόν συμφέρον μας εἶναι νὰ ἐξέλθωμεν κήρυκες και ἀπόστολοι προτρέποντες και διδάσκοντες πάντας,

τότε ἡ ἑταιρία μας οὐδένα φοβεῖται, τότε τάχιστα θέλει προαχθῆ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν δυνάμειος ἠθικῆς και πλοῦτου ὥστε και ἡμεῖς νὰ ὠφεληθῶμεν και τὰ τέκνα ἡμῶν νὰ μᾶς εὐλογῶσιν ὅτι προετοιμάσαμεν εἰς αὐτὰ διὰ τῆς φρονήσεώς μας, διὰ τῆς ἐργασίας μας και τῆς οικονομίας μας τὸ προζύμιον δι' οὗ θέλουσι κάλλιον και ἀνετώτερον ἡμῶν ἐργασθῆ και ζῆσθ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον.

Ἐν τούτοις, κύριοι, ὀφείλω μετὰ λύπης μου νὰ μὴ σᾶς ἀποκρύψω ὅτι ἡ κατάστασις τῆς ἑταιρίας ἡμῶν θὰ ἦτο ἔτι καλλιτέρα ἐὰν τινὰς ἐξ ὑμῶν, και οὗτοι δὲν εἴσθε ὀλίγοι, κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο διάστημα, ἐδεικνύεσθε τακτικώτεροι εἰς τὰς ἐπιβαλλομένας ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ ὑποχρεώσεις. Ἄντι 19,000 δρ. θὰ εἶχον καταβληθῆ τοῦλάχιστον 25,000, και τὰ κέρδη ἐπομένως τοῦ μικροῦ τούτου διαστήματος θὰ ἦσαν σχετικῶς ἀνώτερα. Δὲν ἀρνούμαι ὅτι ἡ ἐκ τοῦ Γαλλοπρωσσοῦ πολέμου προελθοῦσα ἀπραξία ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὡς τοῦτο φαίνεται ἐκ τῶν εἰσπράξεων ἡμῶν κατὰ τοὺς μῆνας Σεπτέμβριον και Ὀκτώβριον πρὸ πάντων, συνετέλεσε πολὺ, ἀλλ' ἡμεῖς μόνον ὅτι ἀφ' ἡμῶν ἐξαρτᾶται ὀφείλομεν νὰ προσπαθῶμεν νὰ θεραπεύσωμεν τοῦλάχιστον εἰς τὸ μέλλον. Ὅτι δὲ παρ' ἡμῶν ἐξαρτᾶται εἶναι ἡ τάξις και ἡ οἰκονομία ἡ οἰκονομία ἐν ταῖς καθημεριναῖς δαπάναις ἡμῶν, και ἡ τάξις περὶ τὰς καταθέσεις εἰς τὴν τράπεζάν μας τοῦ ὀλίγου ἢ πολλοῦ ἐκεῖνου τὸ ὁποῖον φρονίμως οἰκονομοῦμεν. Τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο τοῦ Καταστατικοῦ ἡμῶν τὸ ὀρίζον ὅτι ἕκαστος συνέταιρος ὀφείλει νὰ καταβάλῃ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μετοχῆς του 60 τοῦλάχιστον λεπτά, και ὅπερ ἔδωκε τὸσσην ἀφορμὴν εἰς σκώμματα και μηκτυρισμὸς κατὰ τοῦ καθιδρύματος τούτου, ἔχει μέγιστον και εὐεργετικώτατον λόγον, στηριζόμενον ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς φύσεως και τῶν ἔξεων τῆς ἐργατικῆς ἰδίως τάξεως παρὰ τῶν πρώτων δημιουργῶν τοῦ εἶδους τούτου τοῦ συνεταιρισμοῦ. Τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο ἀποβλέπει τὴν διάσωσιν τῶν μικρῶν οἰκονομιῶν τοῦ ἀπόρου και ἐργατικοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῆς ἀσκόπου σπατάλης αὐτῶν, ὡς ἐκ τῆς μικρότητός των, και τὴν διαφύλαξιν τῶν ἐβδομαδικῶν τούτων μικρῶν οἰκονομιῶν ἐκείνου ἐν τῇ τραπεζῇ· διότι δυστυχῶς εἶναι πλέον ἢ βέβαιον ὅτι ὅτε τις δὲν ἔχει

ποῦ νὰ περισώσῃ διαφυλάττων τὰ περισσεύοντα ἐκ τῶν πρώτων και ἀπολύτων ἀναγκῶν του τὰ δαπανᾷ πολλάκις μὲν εἰς πράγματα ἄχρηστα, πολλάκις δὲ και εἰς ἐπιβλαβῆ, ἐνῶ καταθέτων αὐτὰ εἰς τὴν τράπεζαν ἀποφεύγει πολλοὺς πειρασμοὺς, πρὸ πάντων ἠθικοῦς. Ἐνῶ δὲ διὰ τῶν μικρῶν τούτων οἰκονομιῶν, αἵτινες εἰς πάντα μὴ σκεπτόμενον φαίνονται ἀσήμαντον και γελοῖόν τι, ὁ ἐργατικὸς ἀνθρώπος ἀποκτᾷ κατὰ μικρὸν κεφάλαιόν τι χρήσιμον εἰς μίαν πραγματικὴν ἀνάγκην του, ἀποκτᾷ δὲ και τὸ σπουδαιότατον πίστιν, ἥτοι γίνεται ἀξίωχρεως ἠθικῶς και ὕλικῶς και εὐρίσκει νὰ δανεισθῆ εἰς τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ, ὅταν δὲν δύναται νὰ ἐργασθῆ, εἰς τὴν ἀσθένειαν τοῦ τέκνου του ἢ τῆς γυναικὸς του, ποσὸν τι χρηματικόν, καθὼς ὁμοίως ἂν ἦναι βιομήχανος, ἂν ἦναι ἔμπορος, ἂν ἦναι γεωργός, εὐρίσκει τὰ ἀναγκαῖα αὐτῷ κεφάλαια διὰ νὰ ἐργασθῆ και βελτιώσῃ τὴν κατάστασίν του.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους πρέπει νὰ γνωρίζητε, κύριοι, ὅτι ἡ διεύθυνσις τῆς ἑταιρίας σας ἐκτιμᾷ πλείοτερον τὸν συνέταιρον ἐκεῖνον ὅστις ἔχων μίαν μετοχὴν καταθέτει καθ' ἐβδομάδα τακτικῶς πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῆς 60 λεπτά, ἀπὸ τὸν ἄλλον συνέταιρον ὅστις ἔχων τρεῖς ἢ πέντε μετοχὰς καταβάλλει κατὰ μῆνα ἢ και κατὰ δύο πότε πέντε και πότε δέκα δραχμὰς. Πάντοτε, δὲ ἡ Τράπεζά σας διὰ τὸν μέτοχον τοῦτον ἔχει χρήματα· προτιμᾷ αὐτὸν, ἐπὶ ἴσων λόγων και ἐγγυήσεων, παντὸς ἄλλου, διότι ὁ τακτικὸς εἰς τὴν ἐξόφλησιν ἢ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ δανείου του. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν λόγων τούτων, ἡ ἑταιρία σας ἔχει και ἄλλην ὠφέλειαν ὅταν ἕκαστος μέτοχος καταθέτει τακτικῶς ὅτι δύναται· ἀ) ἡ διεύθυνσις ἠξεύρει κατὰ προσέγγισιν πόσα εἰσπράττει καθ' ἐβδομάδα και κανονίζει τὰς ἐργασίας τῆς πρὸς τὰς εἰσπράξεις· β) ὅταν ὁ μέτοχος εἶναι τακτικὸς ἡ ἑταιρία δὲν φοβεῖται νὰ ἀπωλέσῃ ἐν μέλος αὐτῆς· διότι, τινὲς ἐξ ὑμῶν, ἀπὸ κακῶς ἐννοουμένην φιλοτιμίαν, ἐντρέπεσθε νὰ καταβάλετε τὸ ὠρισμένον ἐλάχιστον ἐβδομαδικόν ποσὸν και ἀναβάλλετε διὰ τὴν ἐπομένην ἐβδομάδα νὰ καταθέσητε μεγαλειότερον ἢ τὸ διπλάσιον τούτου, ἀλλ' ἡ ἐπομένη ἐβδομάς φθάνει και

σᾶς εὐρίσκει εἰς τὴν αὐτὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, ἀναβάλλετε διὰ τὴν κατόπιν ἐβδομάδα, ἀλλὰ και τότε δὲν εἴσθε πλουσιώτεροι, διότι δὲν ἐφυλάξατε τὰς οἰκονομίας τῶν δύο πρώτων, και οὕτω ἀναβάλλοντες ἀπὸ ἐβδομάδος εἰς ἐβδομάδα περιπίπτετε εἰς τὸ ἄτοπον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡ ἰδρυσις τῶν Πιστωτικῶν Τραπεζῶν σκοπεῖ νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἐργατικὸν ἄνθρωπον, τοῦ νὰ μὴ δαπανᾷ ὅτι δύναται νὰ οἰκονομῇ και νὰ διαφυλάττῃ. Οὕτω δὲ ἐξυπνάτε μίαν αἴφνης αὐγὴν και μανθάνετε ὅτι διεγράφητε ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν συνεταιρῶν και ἀπωλέσατε και ὅτι μετὰ κόπου και στερήσεων ἐν τῇ ἀρχῇ μετὰ ζήλου και προθυμίας ἐναποταμειύσατε.

Ἡ ἀταξία αὕτη περὶ τὰς καταθέσεις ἠνάγκασε τὸ Συμβούλιόν σας νὰ προβῇ σύμφωνα μετὰ τὸ Καταστατικὸν εἰς τὴν διαγραφὴν τῶσων συνεταιρῶν μετὰ θαθείας του θεθαίως λύπης, τῶν ὁποίων οἱ πλείστοι, ἔχω λόγους νὰ πιστεύω ὅτι ἀπὸ τοιαύτην τινὰ φιλοτιμίαν ἢ ἀμέλειαν ἔπασχον. Ἐλπίζει ὁμῶς ὅτι, μετὰ τοὺς ἀτυχῶς διαγραφέντας, οὐδεὶς πλέον ἐναπομένει ἀκλήθης περὶ τὰς ὑποχρεώσεις του ἢ μὴ ἐνοῶν καλῶς τὴν θαθεῖαν σύνεσιν και τοὺς πρακτικὸς λόγους τοὺς ὑπαγορεύσαντας αὐτὰς, τοῦ νὰ εὔρεθῇ και πάλιν εἰς τὴν αὐτὴν δυσάρεστον θέσιν, ἀφοῦ μάλιστα αἱ ὑποχρεώσεις αὐταὶ εἶναι τῶσων ἐλαφρᾶ και πρέπουσαι εἰς πάσης καταστάσεως συνέταιρον.

Τὴν λυπηρὰν ταύτην παρατήρησιν εὐτυχῶς οὐδεμία ἄλλη παρακολουθεῖ· αἱ ἐργασίαι μας προέβησαν κατὰ τὰ ἄλλα καλῶς, οὐδεὶς καθυστέρησε δανεισθεὶς ἢ ἐδυστρέπησεν ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως αὐτοῦ, ὥστε οὐδεμίαν ζημίαν ἔχω νὰ σᾶς ἀναφέρω. Τοῦτο εἶναι κάλλιστον σύμπτωμα, τὰ βέλτιστα ὑποσχόμενον ὑπὲρ τῆς ἑταιρίας μας, και πολλὰ διδάσκον εἰς τοὺς φρονούντας ὅτι τὰ πρὸς ἀπόρους και ἐργατικὸς διδόμενα δάνεια οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀσφάλειαν. Δύναμαι δὲ μάλιστα νὰ σᾶς εἶπω, πρὸς τιμὴν τῶν ἀποροτέρων, ὅτι οὗτοι ὑπῆρξαν πάντοτε οἱ τακτικώτεροι εἰς τὰς ἐξοφλήσεις τῶν δανείων των, και οἱ σπανιώτερον ἀνανεοῦντες αὐτὰ.

Ἡ ἀταξία λοιπὸν περὶ τὰς καταθέσεις και συμπληρώσεις τῶν μετοχῶν εἶναι ἡ μόνη ἔλλειψις τῶν μετόχων ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν ὁποῖαν δυνάμεθα νὰ μεμφθῶμεν, ὡς πρὸς τὴν πρόοδον τῆς ἑταιρίας μας, ἀλλ' ὑπάρχει

και τις αλλη πολλω σπουδαιοτερα, εγχει-
 μενη εις αυτην την θασιν του καθιδρυματος
 τούτου, εις το καταστατικόν δηλαδη της ε-
 ταιρίας μας. Οφείλω λοιπόν σήμερα, αντα-
 ποκρινόμενος εις την εμπιστοσύνην μεθ' ης αι
 πλείστοι εξ ημών με επιμέλεια σπεύσαντες
 εις την καθιδρυσιν της τραπεζας ταύτης, και
 μεθ' ης οι λοιποι πάντες προσεργεσθε λαμ-
 βάνοντες καθ' εκάστην μετοχάς, να σας εκ-
 θέσω εν όλίγοις που το καταστατικόν χω-
 λαίνει εν γενει, σιωπων δηλαδη η απελως
 εχον, και να σας υποβάλω τας περι αυτού
 μελέτας μου και τας παρατηρήσεις και σχε-
 ψεις του συμβουλίου σας.

Το καταστατικόν ημών συνετάχθη επί τη
 αρχή και τη θάσει διεπούση τας όμοει-
 δεϊς εταιρίας, και τούτο ήτο φρονιμώτατον,
 διότι εις κατασκευάσμα έντελως νέον και
 άγνωστον εις τον τόπον ημών πάσα καινοτο-
 μία όσον λογική και άν εφαινετο θα έστερει-
 το του κύρους της πείρας και της μελέτης
 των τόπων εκείνων όπου εγενήθη το είδος
 τούτο του συνεταιρισμού και των ανθρώπων
 οιτινες διανοήθησαι και παρήγαγον αυτό εις
 το είναι, μετά ποσαύτης ευδοκιμησεως. Ως
 προς την αρχην λοιπόν και πάλιν ουδέμίαν,
 φρονώ, ότι πρέπει να φέρωμεν τροποποιήσιν,
 ως προς τα καθέκαστον όμως εϊμεθα σήμερα
 εις θέσιν να επιφέρωμεν αλλοιώσεις τινάς,
 σχετικάς των περιστάσεων και των ανάγκων
 της κοινωνίας μας. Διότι ως πάντες ήξεύρετε
 ουδέν κατασκευάσμα δύναται να ευδοκιμήση
 άπολύτως και κατά γράμμα μεταφερόμενον
 από ενός τόπου εις άλλον, άλλ' ανάγκη να
 εγκληματισθῆ σύμφωνα προς τα ήθη και την
 άλλην μόρφωσιν της κοινωνίας παρά τη ό-
 ποία εισάγεται.

Σήμερα λοιπόν το Συμβούλιόν σας, κύ-
 ριοι, εδιδάχθη αρκετά εν τῷ διαστήματι
 τούτῳ, εγνωρίσε τας ανάγκας και τας πε-
 ριστάσεις τας οποίας η εταιρία μας εκλήθη
 να θεραπεύση' ίσως δὲν είναι ἔτι εν γνώσει
 πάντων, άλλ' είναι των περισσότερων βε-
 βαιώς, και εσχημάτισε πεποιθησιν ότι το
 Καταστατικόν ημών έχει ανάγκην βελτιώ-
 σεως επί τούτων τουλάχιστον προς το παρόν,
 να αφεθῆ δε εις το μέλλον περι όσων άλλων
 ήθελε παρουσιασθῆ ανάγκη.

Και πρώτον παρετηρήσαμεν ότι αι πέντε
 μετοχαι άς επιτρέπεται να λάβῃ έκαστος
 μέτοχος, ήτοι αι 500 δρ. αιτινες είναι το

εταιρικόν κεφάλαιον έκάστου είναι όλίγα,
 διότι ο συνέταιρος πρέπει να καταβάλῃ
 εις την εταιρίαν, κατά μέσον όρον, το ήμισυ
 τουλάχιστον του ποσού το όποιον κατ' ά-
 νότερον όρον δανείζει συνήθως η εταιρία'
 επειδή, αν μεν αι καταβολαι είναι μικρότε-
 ραι, η εταιρία δὲν δύναται να ικανοποιήση
 τας απαιτήσεις και να θεραπεύση τας ά-
 νάγκας όλων, αν δε πάλιν είναι μεγαλεί-
 τεραι τα κεφάλαια της εταιρίας μένουσιν
 άργα, εκτός των άλλων ήθικων λόγων οι-
 τινες απαιτούσιν εις το είδος τούτο του συν-
 εταιρισμού την ισότητα η τουλάχιστον σχε-
 τικήν τινα αναλογίαν εις τα εταιρικά κε-
 φάλαια έκάστου. Οτε λοιπόν πεντακοσίας
 μόνον δραχμάς επιτρέπεται να καταθέσῃ η
 να συμπληρώσῃ ο συνέταιρος, το ανώτατον
 ποσόν όπερ δύναται να δανεισθῆ θα ήναι
 750 η 1000 το πολύ δραχμών, και τούτο
 καθ' ην εποχην αι εταιρικαι μερίδες όλων
 των συνεταίρων συμπληρωθῶσι, δηλαδη
 καθ' ην εποχην η εταιρία θα ευρίσκειται εν
 τη άκμῃ αυτης. Αλλά το συμβούλιόν σας
 παρετήρησεν ότι μέχρι σήμερα τα πλείστα
 των δοθέντων δανείων ήσαν άνω των 300
 δραχμών και πολλά μέχρι 500 και 600,
 εζητούντο δε καθ' εκάστην και μέχρι 1000
 και 2,000 δραχμών. Τούτο δε συμβαίνει,
 κύριοι, διότι εκτός της Εθνικής Τραπεζης
 ουδέν άλλο πιστωτικόν κατ' άσθημα υπάρ-
 χει, ο δε μικροκτηματίας, ο γεωργός, ο
 έμπορος, ο βιομηχανος μη έχοντες πίστω-
 σιν παρά τη Εθνική Τραπεζή καταφεύγου-
 σιν εις την ιδικήν μας, γινόμενοι μέτοχοι
 αυτης, και λογιζόμενοι ευτυχεις ότι ευρί-
 σκουσι τα αναγκαϊούντα εις τας υποθέσεις
 των χρημάτα με 12 τοις 0/0.

Η τράπεζα λοιπόν ημών κέκληται να ε-
 νεργήσῃ εις ευρύτερον κύκλον, ενεκα των ιδι-
 αιτέρων αναγκων της κοινωνίας εν η ιδρύθη,
 και επομένως όφείλομεν χωρὶς να εξέλθωμεν
 των παραδεδεγμένων νόμων, να δώσωμεν αυ-
 τη τα μέσα της ενεργείας και της ζωής τα
 οποια τη επιβάλλονται, αν δὲν θέλωμεν να
 την ιδωμεν ξένην και άνικανον προς τας λει-
 τουργίας δι' άς προώρισται. Πρέπει δηλαδη
 να ενοήσωμεν τούτο, ότι εν Γερμανία υπάρ-
 χουσι Γεωργικαι Τραπεζαι, υπάρχουν τρά-
 पेζαι άλλαι ποικιλαι εκτός των λεγομένων
 εθνικων, υπάρχουν τραπεζίται οιτινες πάν-
 τες διοργανεύουσιν αντί μικρού τόκου τα υ-

πάρχοντα κεφάλαια εις πάσας τας κοινωνι-
 κάς τάξεις, αι δε όμοειδεις τη ήμετέρα πι-
 στωτικαι του λαου τραπεζαι είναι οιονει
 ταμειυτήρια πρωτίστως και πιστωτικα κα-
 ταστήματα λίαν περιορισμένα δια τους άπο-
 ροτέρους ιδίως μεταξύ των τεχνιτων και έρ-
 γατων, εν Ελλάδι όμως όπου πάντα τα
 ιδρύματα εκείνα ελλείπουσιν, η τράπεζα η-
 μών όφείλει να διαμείνη μεν τράπεζα του
 λαου κυρίως εν τη στενή αυτης έννοια, άλ-
 λά να γείνη και τράπεζα του μικροεπόρου,
 και του βιομηχανου και του γεωργου και
 του κτηματία και παντός άλλου. Να διευ-
 κολύνη δηλαδη τας υποθέσεις των τάξεων
 εκείνων αιτινες δὲν εχουσι την σήμεραν πί-
 στωσιν παρά τη Εθνική τραπεζή είναι δε ά-
 νώτεροι και των απλων εργατων, και οιτινες
 σήμεραν η στερούνται των αναγκαϊων αυτοίς
 κεφαλαίω δια τας εργασίας των και τας υ-
 ποθέσεις των η αναγκάζονται να τελώσι φό-
 ρον εις την τοκογλυφίαν επίσης όπως και οι
 ουδέν έχοντες εργον διότι η τοκογλυφία δὲν
 έχει μιαν μορφήν παρουσιάζεται υπό όψει
 τόσοσιν ποικιλίας, ώστε είναι δύσκολον να ο-
 νομασθῶσι πάσαι. Δὲν υπάκειται εις τον το-
 κογλύφον μόνος ο συντάξιούχος ο προεξο-
 φλῶν τον μισθόν του αντί 5 η 10 δραχμών
 τοις 0/0 κατά μήνα, ουτε ο γεωργός ο
 προπωλῶν τον σίτον του αντί 60 τοις 0/0
 δια εξ μηνας, αλλά και ο τεχνίτης και ο
 βιομηχανος ο επί πιστώσει αγοράζων παρά
 του έμπορευομένου τα είδη του αντί 10 και
 15 τοις 0/0 πολλάκις πλείυτερον της αγο-
 ρίας αξίας των πραγμάτων. Εαν ήτο δε
 ανάγκη να περιόρισω όσα ειπον εν όλίγοις θα
 υπετύπων ούτω ταυτα: Η εταιρία ημών να
 διαμείνη ταμειυτήριον και πιστωτικον κατ' ά-
 σθημα του τεχνιτου και του εργατου, να ή-
 ναι δε τράπεζα και του μικροεπόρου και του
 βιομηχανου και του γεωργου και παντός
 άλλου έχοντος ανάγκην διαχυλίων η τρισ-
 χυλίων τουλάχιστον δραχμών κεφαλαίου εις
 τας υποθέσεις του.

Το σχέδιον τούτο και τας υπαγορευσα-
 σας αυτό σκέψεις έχοντες υπ' όψιν δυνάμεθα
 να επεκτείνωμεν φρονίμως τον αριθμόν των
 μετοχων άς έκαστος μέτοχος θα επιτρέπεται
 να λάβῃ, επίσης δε να προβλέψωμεν και δι'
 εκείνους τους ανθρώπους, οιτινες φιλοτίμως
 εργαζόμενοι και στερούμενοι φροντίζουσι να
 σχηματίσωσιν εις τα τέκνα των μικρών κε-

φάλαιον. Ούτω δε η εταιρία μας θέλει κα-
 τασταθῆ διδάσκαλος της οικονομίας προς
 πάντας και θέλει κατορθώσῃ συνάμα να πα-
 ρέχῃ εις την μεσαίαν και κατωτέραν τάξιν
 της κοινωνίας μας τα ευεργετήματα εκείνα
 τα οποια έστερείτο ως εκ της ελλείψεως
 μεσαίας τινος τραπεζης.

Την τροποποίησιν ταύτην όφείλουσιν επο-
 μέτως να επακολουθήσωσιν άλλαι και ούτω
 να κατασκευασθῆ τι άρμονικόν εν τῷ συνόλω
 και εν τοις καθέκαστον. Όταν η τράπεζα ημών
 δανείζῃ ποσά ανώτερα των 200 και 300
 δραχμών, δηλαδη δανείζῃ εμπόρους και βιο-
 μηχανους και ιδίως γεωργους και η προθε-
 σμία των δανείων αναγκαιώς εις τινας περι-
 στάσεις πρέπει να γίνῃ μακροτέρα της τρι-
 μήνου, και η κατά τας ανανεώσεις πληρωνο-
 μένη προμήθεια να υποβιβασθῆ, και το κατά
 πᾶσαν ανανεώσιν εξοφλούμενον ποσόν να ή-
 ναι μικρότερον. Έτι δε ίνα η εταιρία ημών
 πληρώσῃ την θέσιν υπό τινά έποψιν Γεωργι-
 κῆς τραπεζης ανάγκη να συστήσῃ εν τῆς έ-
 παρχίας πρακτορεία η υποκαταστήματα
 διότι και ως σήμεραν έχει η εταιρία μας ήρ-
 χισε να αποκτᾷ μετόχους εις τας κώμας και
 τα χωρία και εις τας πόλεις των επαρχιων,
 μετά πολλων δε αξιοτίμων προσώπων ευρί-
 σκομαι εις συνεννοήσεις, υποκινήσει και προ-
 τροπή αυτων και άλλων, περι ιδρύσεως τοι-
 ούτων πρακτορειων εκεί' ελπίζω δε ότι, αν
 αποφασίσῃτε την εύρυσιν των εργασιων της
 εταιρίας μας δια της τροποποιήσεως του κα-
 ταστατικου, προ της παρελεύσεως ενός έτους
 θα εχῶμεν τρία τοιαυτα σπουδαία και δια
 τον αριθμόν των συνεταίρων και δια τα κε-
 φάλαιά των.

Ταυτα ενόμισε καλόν το Συμβούλιόν σας
 να υποβάλῃ δι' εμού συγχρόνως με την έ-
 νιαύσιον οικονομικην λογοδοσίαν. Επιστᾶ δε
 την προσοχήν υμών, κύριοι, επί του άρθρου
 70 του Καταστατικου, όπερ απαγορευει ἐ-
 πι πενταετίαν πᾶσαν τροποποίησιν αυτού,
 και σας συμβουλεύει να μη σας κωλύσῃ
 τούτο ούδαμῶς εις τας αποφάσεις σας, διό-
 τι ουδῶλος πρόκειται περι των συμφερόν-
 των τρίτων, αλλά περι ημών αυτων, ημεϊς
 δε πάντες, εαν όμοψήφως αποφασίσωμεν
 τούτο, εϊμεθα κύριοι να επιφέρωμεν οϊαν δή-
 ποτε εγγραίνωμεν τροποποίησιν επί της βελ-
 τιώσεως των ιδίων ημών πραγμάτων. Εν
 τοιαύτη δε περιστάσει προτείνει υμῖν να ά-

ναθέσγητε εις πολυμελή επιτροπήν την αναθεώρησιν του Καταστατικού, διότι εις την Γεν. Συνέλευσιν ὑμῶν ἀποβαίνει τὸ ἔργον τοῦτο δυσχερές. Ἐγὼ δὲ συμβουλεύω ὑμᾶς νὰ καταστήσετε πληρεξουσίους σας τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ τρεῖς ἔτι μεταξύ ὑμῶν ἐκλεχθσομένους ἤδη, εις τοὺς ὁποίους θέλω ὑποβάλει δικαιολογητικὴν ἔκθεσιν περὶ πασῶν τῶν τροποποιήσεων ἃς ἡ πείρα ἐδίδαξεν εις τὸ Συμβούλιόν σας ὡς ἀναγκαίων, καὶ πάντες ὁμοῦ ἐν συμποσίᾳ καὶ ἀδελφικῇ ἐργαζόμενοι εὐκρινεῖα δυνηθώμεν νὰ προαγάγωμεν τὴν ἑταιρίαν ἡμῶν οἱ μὲν διὰ νομοθετημάτων καὶ κανονισμῶν, οἱ δὲ διὰ τῆς διαγωγῆς καὶ τοῦ ζήλου μας εις καθίδρυμα ἐπιζήλον καὶ εὐεργετικὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν.

Ἦδη ἐκφράζω τὴν βαθειὰν εὐχαριστήσιν μου πρὸς τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἅτινα καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο εἰργάσθησαν μετὰ προθυμίας καὶ ἀγάπης ὑπὲρ τῆς ἑταιρίας καὶ ἐντελῶς ὁμοφωνοῦντα μετὰ τῆς διευθύνσεως, καθὼς καὶ πρὸς τὸν κύριον ταμίαν, ὅστις καὶ ἀφιλοκερδῶς εἰργάσθη ἐπὶ τρεῖς μῆνας δωρεὰν καὶ πάντοτε ὑπῆρξε τακτικὸς καὶ πρόθυμος· ἐπίσης δὲ ὀφείλω νὰ μὴ παραλείψω, περὶ εὐχαριστήσεων προκειμένου, τὸν εἰσπράκτορα τῆς ἑταιρίας μας, τοῦ ὁποίου ἡ τιμότης πρὸς μόνην τὴν ὑπὲρ τῆς ἑταιρίας ἀγάπην τοῦ ἀμιλλᾶται καὶ ὑπῆρξε τὸ κάλλιστον ὄργανον τῆς διαδόσεως καὶ ἐνισχύσεως αὐτῆς.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

τῶν

ἐργασιῶν τῶν Συνελεύσεων τῶν μετόχων τῆς Ἐλλ. πιστωτικῆς τραπεζῆς τοῦ Λαοῦ

Ψηφισθεὶς τῇ 24 Ἰανουαρίου 1874 ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, συγκαμένης ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τριῶν ἑτέρων μελῶν, εἰς ἣν ἀνετίθη ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Καταστατικοῦ ὑπὸ τῆς Β' Γενικῆς Συνελεύσεως.

Ἄρθρον 1. Κατὰ τὸ ἄρθρον 49 τοῦ Καταστατικοῦ, τὴν Β'. Κυριακὴν τοῦ μηνὸς ἰανουαρίου συγκροτεῖται ἐτησίως ἡ Γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἑταιρίας ἢ ἐκτάκτως σύμφωνα πρὸς τὸ αὐτὸ ἄρθρον.

Ἄρθρον 2. Εἰς ἕκαστον μέτοχον ἐν Ἀθήναις διαμένοντα στέλλεται πρὸ τριῶν τοῦλάχιστον ἡμερῶν εἰσιτήριον, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει εἰσερχόμενος εἰς τὸ προεδρεῖον τῆς συνελεύσεως.

Ἄρθρον 3. Ἄμα συνέλθωσι κατὰ τὸν ὠρισμένον χρόνον καὶ τόπον οἱ μέτοχοι σύμφωνα πρὸς τὸ ἄρθρον 51 τοῦ καταστατικοῦ, ὁ διευθυντὴς λαμβάνει τὴν ἔδραν τοῦ προέδρου, ὁ δὲ γραμματεὺς τῆς ἑταιρίας ἐκτελεῖ χρέη γραμματεῶς τῆς γενικῆς συνελεύσεως. Καλεῖ δὲ ὁ πρόεδρος καὶ τρία ἔτι μέλη ἐκ τῶν παρόντων μετόχων καὶ μετ' αὐτῶν ἀποτελεῖται τὸ προεδρεῖον τῆς συνελεύσεως.

Ἄρθρον 4. Ὁ γραμματεὺς σχηματίζει κατάλογον πάντων τῶν παρόντων μετόχων μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ γενικοῦ καταλόγου τῶν μετόχων, καὶ προσκαλοῦνται κατὰ τάξιν οἱ παρόντες μέτοχοι ὑπὸ τοῦ προέδρου ἵνα ἀναγνωρισθῶσιν οἱ τίτλοι των καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μετοχῶν ἃς ἕκαστος ἔχει ἢ ἀντιπροσωπεύει δυνάμει πληρεξουσίων τῶν ἐντολῶν πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἑταιρίας σύμφωνα πρὸς τὸ 50 ἄρθρον τοῦ καταστατικοῦ.

Ἄρθρον 5. Ἐὰν οἱ παρόντες μέτοχοι ἀντιπροσωπεύουσιν οὕτω τὰς ὠρισμένας πρὸς κατάρτισιν γενικῆς συνελεύσεως μετοχὰς, τότε ὁ πρόεδρος κηρύττει τὴν γενικὴν συνέλευσιν κατηρητισμένην καὶ τὴν ἑναρξίν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἄρθρον 6. Μετὰ τὴν κήρυξιν τῆς κατατίσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως υπογράφεται ὁ κατάλογος οὗτος τῶν παρόντων μετόχων ὑπὸ τοῦ προεδρείου καὶ κλείεται πρὸς πάντα νέον προσερχόμενον μετὰ ταῦτα ἢ συμμετοχῇ κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην.

Ἄρθρον 7. Ὁ πρόεδρος ἀπαγγέλλει τὰς ἐργασίας εἰς ἃς θέλει ἐνασχοληθῆ ἡ γενικὴ συνέλευσις, καὶ τὴν τάξιν αὐτῶν, διατηρεῖ τὴν τάξιν τῆς συνελεύσεως, ἐπιτηρεῖ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ, δίδει τὸν λόγον εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ὁμιλήσωσι, θέτει τὰ ζητήματα, ἐκφωνεῖ τὰς ἀποφάσεις τῆς συνελεύσεως, ἀναγγέλλει τὴν ἑναρξίν καὶ τὴν λήξιν ἐκάστης συνεδριάσεως καὶ προσδιορίζει τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν τῆς ἐπομένης συνεδριάσεως.

Ἄρθρον 8. Εἰς τὴν ἑναρξίν πάσης συνεδριάσεως ἀναγιγνώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προτεριαίας καὶ υπογράφονται ὑπὸ τοῦ προεδρείου.

Ἄρθρον 9. Οὐδεὶς δύναται νὰ ὁμιλήσῃ ἂν δὲν λάβῃ προηγουμένως τὴν ἀδειαν παρὰ τοῦ προέδρου, τὰ δὲ ὀνόματα τῶν αἰτούντων νὰ ὁμιλήσωσι σημειοῦνται ὑπὸ τοῦ γραμματεῶς κατὰ τάξιν τῆς αἰτήσεως, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν παραχωρεῖται ὁ λόγος. Ἐκαστος δις μόνον δύναται νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος· ὁ ὁμιλῶν ἐγείρεται καὶ ἀποκαλύπτεται, δὲν ἐπιτρέπεται δὲ εἰς οὐδένα ἄλλον μέτοχον νὰ διακόψῃ αὐτὸν ὁμιλοῦντα· ὁ πρόεδρος ὁμοῦς δύναται νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὸν λόγον ἐὰν παρεκτραπῇ τοῦ θέματος ἢ ὁμιλῇ μετὰ τρόπου ἀπρεπούς.

Ἄρθρον 10. Ἐὰν τις θέλῃ νὰ φέρῃ πρότασιν ἢ λόγον ἐπὶ ζητήματος μὴ ὀρισθέντος ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως ὑπὸ τοῦ προέδρου, καταθέτει τὴν πρότασίν του ἔγγραφον καὶ ἐνυπόγραφον εἰς τὸ προεδρεῖον ἥτις ἀναγιγνώσκεται ὑπὸ τοῦ προέδρου, ἐὰν ἐγκριθῇ ὑπ' αὐτοῦ, πρὸ τῆς διαλύσεως τῆς συνεδριάσεως καὶ ὀρίζει ἡμέραν πρὸς συζήτησιν αὐτῆς.

Ἄρθρον 11. Ὁ πρόεδρος ἀνακαλεῖ εἰς τὴν τάξιν πάντα παρεκτρεπόμενον, εἰς οὐδένα δὲ ἐπιτρέπεται νὰ προσέλθῃ εἰς προσωπικότητα ἢ νὰ μεταχειρίζεται σημεῖα ἐπιδοκιμασίας ἢ ἀποδοκιμασίας, οὔτε νὰ περιφέρεται, νὰ θορυβῇ ἢ νὰ ταραττῇ τὴν τάξιν, καὶ ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβάλλεται αὐτῷ πρόστιμον παρὰ τοῦ προέδρου εἰς ὠφέλειαν τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, ἐὰν δὲ ἡ συνεδρίασις λάβῃ χαρακτῆρα ὀχλαγωγικὸν ὥστε νὰ μὴ ἀκούεται πλέον ἢ ἐξουσία τοῦ προέδρου, ἔχει οὗτος τὸ δικαίωμα νὰ διακόψῃ τὴν συνεδρίαν ἐπὶ μίαν ὥραν, ἐὰν δὲ καὶ μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς συνεδριάσεως ἐξακολουθῇ ἢ ταραχῇ, ὁ πρόεδρος ἀναβάλλει τὴν συνεδρίαν διὰ τὴν προσεχῆ ἐβδομάδα.

Ἄρθρον 12. Αἱ ἐκλογαὶ τῆς γενικῆς συνελεύσεως γίνονται ὡς ἑξῆς. 1) Εἰς ἕκαστον μέτοχον προμηθεύει τὸ προεδρεῖον ψηφοδέλτιον, ἐφ' οὗ σημειοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν ψήφων τὰς ὁποίας ἀντιπροσωπεύει σύμφωνα μετὰ τὸ ἄρθρον τρίτον, τὸ δὲ ψηφοδέλτιον τοῦτο εἶναι ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ προέδρου. 2) Εἰς ἕκαστον ψηφοδέλτιον σημειοῖ ὁ ψηφοφορῶν τὴν παραδοχὴν ἢ μὴ τοῦ ψηφοφορουμένου ζητήματος, ἢ ἂν πρόκειται περὶ ἐκλογῆς προσώπων, τὰ ὀνόματα τῶν παρ' αὐτῶν νομιζομένων καταλλήλων διὰ νὰ καθέξωσι τὰς προκειμένας θέσεις. 3) Πᾶν ψηφοδέλτιον μὴ φέρων σημειωμένον τὸν ἀριθμὸν τῶν ψή-

φων τὰς ὁποίας ἀντιπροσωπεύει καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Προέδρου, ἢ μὴ ὄν πλῆρες ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ψηφοφορουμένων προσώπων θεωρεῖται λευκόν. 4) Ὁ Πρόεδρος καλεῖ κατὰ τάξιν τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν παρόντων μελῶν ἕκαστον μέτοχον εἰς τὸν ὁποῖον ἀπαγγέλλει πόσας ἔχει ψήφους, θεωρεῖ τὸ ψηφοδέλτιόν του ἐὰν ἀντιπροσωπεύει τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ψήφων καὶ τότε ὁ μέτοχος ῥίπτει αὐτὸ ἐντὸς τῆς κάλπης.

Ἄρθρον 13. Ἐπὶ ζητημάτων μὴ ἀφορούντων τὴν ἐκλογὴν προσώπου δύναται νὰ γίνῃ καὶ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ἄρθρον 14. Ἀφ' οὗ καταθέσωσι πάντες οἱ παρόντες κατὰ τὴν ἀνωτέρω τάξιν τὰ ψηφοδέλτια των, ὁ Πρόεδρος κηρύττει τὴν λήξιν τῆς ψηφοφορίας, καὶ προσκαλεῖ τοὺς θέλοντας νὰ μείνωσιν ἐκ τῶν παρόντων εἰς τὴν διαλογὴν, εἶτα ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν, ἀρχεται ἡ διαλογὴ, τοῦ Προέδρου ἐξάγοντος τὰ ψηφοδέλτια καὶ ἀπαγγέλλοντος τὰ ἐν αὐτοῖς γεγραμμένα ὀνόματα, ὁ δὲ Γραμματεὺς, καὶ τὰ δύο τοῦλάχιστον μέλη τοῦ Προεδρείου, σημειοῦν πόσας ἔκαστος ὄνομα ἐκφωνεῖται ἤτοι πόσας ψήφους λαμβάνει, ἢ ἂν πρόκειται περὶ ἄλλης περιστάσεως, τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ ψήφους ἃς ἐκάστη πρότασις λαμβάνει.

Ἄρθρον 15. Τὰ ψηφοδέλτια φυλάττονται μέχρις οὗ ἐπικυρωθῇ τὸ Πρακτικὸν τῆς διαλογῆς ὑπὸ τοῦ Προεδρείου, καὶ ἀνακηρυχθῶσιν οἱ πλειονοψηφήσαντες καὶ οἱ ἐπιλαχόντες ἢ ἡ νικῆσασα πρότασις.

Ἄρθρον 16. Κατ' ἔτος, ὅτε κατὰ τὸ ἄρθρον 46 τοῦ Καταστατικοῦ γίνεται ἡ κλήρωσις τῶν μελλόντων νὰ παύσωσιν ὄντες μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου τεσσάρων Συμβούλων, τίθενται ἐντὸς κληρωτίδος τὰ ὀνόματα καὶ τῶν 12 Συμβούλων, ἐν δὲ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ προεδρείου ἀνασύρει τεσσαρὰς λαχνοὺς ἀνὰ ἓνα ἐκάστοτε, κεκαλυμμένης οὐσῆς τῆς κληρωτίδος.

Ἄρθρον 17. Ὅσακις συμπίσει νὰ λάβωσι δύο ἢ τρεῖς τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ψήφων καὶ εἶνε ἀνάγκη ν' ἀποφασισθῇ τίς ἐκ τούτων θέλει καθέξῃ τὴν θέσιν δι' ἣν ἡ ψηφοφορία ἐγένετο, τότε μεταξύ αὐτοῦ ἀποφασίζει ὁ λαχνός.

Ἄρθρον 18. Διὰ τὴν θέσιν τῶν ἀναπλη-

ρωματικῶν Συμβούλων, δὲν γίνεται νέα ψηφοφορία, ἀλλ' οἱ ψηφοφοροῦμενοι ὡς Σύμβουλοι καὶ μειονοψηφίσαντες ἔρχονται αὐτοδικαίως ὡς ἀναπληρωματικοί.

Ἄρθρον 19. Ὁ Πρόεδρος ἀναγγέλλει καὶ ὀρίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν μελλόντων νὰ ψηφοφορηθῶσιν, ἐτήσιως δὲ, ἐάν ἄλλη τις περίστασις δὲν κωλύει εἰς τοῦτο, ψηφοφοροῦνται τέσσαρες ὡς τακτικοὶ Σύμβουλοι καὶ κατὰ πριετίαν δώδεκα.

Ἄρθρον 20. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον κατ' ἔτος πρὸ τῆς συγκαλέσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, δύναται νὰ τροποποιῇ τὸν παρόντα Κανονισμὸν ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Διευθυντοῦ.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ, κτλ.

Τὸ συμβούλιον τῆς Ἑλληνικῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς τοῦ Λαοῦ, μετὰ τῆς ὑπὸ τῆς Β' Γενικῆς Συνελεύσεως ἐκλεχθείσης τριμελοῦς ἐπιτροπῆς πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ Καταστατικοῦ, λαθὼν ὑπ' ὄψιν τὴν φιλότιμον καὶ ἐνζήλον ἐργασίαν τοῦ ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς τραπέζης καὶ μέχρι τοῦδε ταμίου κυρίου Ἀρ. Καραντινοῦ, ἐψηφίσαστο καὶ παρεδέξατο ὁμοφώνως ἵνα ὁ κύριος Ἀριστείδης Καραντινὸς κατέχῃ τὴν θέσιν τοῦ ταμίου τῆς τραπέζης ἐπὶ μίαν ἀπὸ σήμερον πενταετίαν χωρὶς νὰ δύναται νὰ προκληθῇ αὐθαίρετως ἢ παύσις του πρὸ τῆς λήξεως τῆς πενταετίας εἰμὴ ἐπὶ ἐνόμῳ λόγῳ, προτεινομένου τούτου ἐπὶ δύο συνεχεῖς συνεδριάσεις τοῦ συμβουλίου τῆς τραπέζης καὶ γινομένου παραδεκτοῦ δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας τοῦ συμβουλίου.

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις περὶ τοῦ κυρίου ταμίου, ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ κυρίου Διευθυντοῦ, τοῦ Συμβουλίου τῆς τραπέζης καὶ τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, δύναται νὰ τροποποιηθῇ ἢ καταργηθῇ πρὸ τῆς πενταετίας μόνον ὑπὸ τῆς Γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 24 Ἰανουαρίου 1871.

Ὁ Διευθυντής

Α. ΒΑΜΠΑΣ.

Οἱ Σύμβουλοι

Τ. Ι. Φιλήμων, Β. Γιαννούλης, Γεώργιος Ἰγγλέζης, Κ. Φραδερόκος, Σ. Βασιλειάδης, Σπυρ. Μαλάκης, Χρ. Τζαντήλας, Δ. Μ. Κοζαδίνος, Δ. Ὄθωνατος.

Ἡ τριμελής ἐπιτροπὴ

Δ. Ι. Κομποθέρα, Μ. Κατσιμπαλίης, Μ. Βρατσάνος.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τῇ 17 Ἰανουαρίου, συγκροτηθείσης τῆς Β' Γεν. Συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς Ἑλληνικῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς τοῦ Λαοῦ, ἀνεγνώσθη ἡ ἀνωτέρω δημοσιευμένη λογοδοσία τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου εἴτα δὲ ἐξελέγη ἐπιτροπὴ, συγκεκμημένη ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ, τῶν δώδεκα συμβούλων καὶ τριῶν ἐπι συνεταίρων τοῦ κ. Μιλτιάδου Βρατσάνου, Διονυσίου Κομποθέρα καὶ Μιχαῆλ Κατσιμπαλίη, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ πληρέσυσυτῆς τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Καταστατικοῦ. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη συνελοῦσα πεντάκις, τῇ 18, τῇ 20, τῇ 21, τῇ 22 καὶ 24 τοῦ Ἰανουαρίου, ἐξέτελεσε τὴν ἀνατεθείσαν αὐτῇ ἐντολήν καὶ ὑπέβαλεν ἐν τῇ 6' συνεδριάσει τῆς Γενικῆς συνελεύσεως, γενομένη τῇ 24 Ἰανουαρίου, τὸ τροποποιηθὲν Καταστατικὸν μετὰ μακρᾶς δικαιολογητικῆς ἐκθέσεως, ὅπερ καὶ ὑπεγράφη ἀμέσως ὑπὸ πάντων τῶν παρόντων μετόχων. Εἴτα τεθέντων ἐντὸς κληρωτίδος τῶν ὀνομάτων τῶν 12 συμβούλων ἀνεσῶθησαν 4 λαχοὶ ἐκ τῶν 12 φέροντες τὰ ὀνόματα τῶν κ. κ. Τιμολέοντος Φιλήμονος, δημοσιολόγου, Βασιλείου Γιαννούλη, τμηματάρχου παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν, Κωνσταντίνου Πρινοπούλου, καλλιτέχνου, καὶ Χρήστου Τσαντήλα, χρυσοκεντητοῦ. Ἡ ἐκθεσις αὕτη θέλει δημοσιευθῆ ἐν τῷ προσεχεῖ φύλλῳ τῆς Ἐργασίας, τὸ δὲ Καταστατικὸν θέλει ἐκτυπωθῆ εἰς ἰδιαιτέρον τεῦχος τὴν ἐβδομάδα ταύτην.

Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου μέχρι τέλους αὐτοῦ ἐλήφθησαν μετοχαὶ 43 ὑπὸ 33 νέων μετόχων, 2 δὲ μετοχαὶ ὑπὸ 2 παλαιῶν μετόχων ὥστε τῇ 31 Ἰανουαρίου ἡ Ἑλληνικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τοῦ Λαοῦ ἀριθμεῖ μετόχους μὲν 320 μετοχὰς δὲ 699, ἧτοι ἑταιρικὸν κεφάλαιον δραχ. 69,900.

Πρὸς τοὺς κ. κ. μετόχους τῆς Ἑλλ. Πισ. Τραπεζῆς τοῦ Λαοῦ.

Τῇ 14 Φεβρουαρίου, ἡμέρᾳ κυριακῇ, καὶ ὥρα 2 μ. μ. προσκαλοῦνται οἱ κ. κ. μέτοχοι ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἑταιρίας ἵνα σύμφωνα πρὸς τὸ ἄρθρον 46 τοῦ καταστατικοῦ καὶ τοῖς σχετικοῖς ἄρθροις τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως ἐκλέξωσι τὰ τέσσαρα μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 1 Φεβρουαρίου 1871.

Ὁ Διευθυντής
Α. ΒΑΜΠΑΣ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Συνοδρευματὰ ἐγγράφονται ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ Καταστήματι τῆς Ἑλληνικῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς τοῦ Λαοῦ, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις παρὰ τοῖς ταχυδρομικοῖς ἐπιστάταις καὶ τοῖς ἀρταποκριταῖς ἡμῶν.

Ἡ συνοδρευμὴ πληρῶνεται ἐν Ἀθήναις ἅμα τῇ ἐγγραφῇ τινος ὡς συνοδρευματοῦ, ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις συγχρόνως μὲ τὴν αἴτησιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλον.

Αἱ συνοδρευματὰ πληρῶνονται ἐπὶ ἀποδείξει διπλοτύπῳ φερομένη τῆν σφραγίδα τοῦ συντάκτου.

Πᾶσα ἐπιστολὴ μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

Αἱ ἐπιστολαὶ ἐπιγράφονται : «Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἑργασίας εἰς Ἀθήνας.»

Ἡ Ἑργασία θέλει στέλλεται εἰς πάσας τὰς ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, αἵτινες ἤθελον ἀποδεχθῆναι τὰ ἀταλλάσσωσιν.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἑργασίας δέχεται, ὁμολογοῦσα χάριτας τῷ ἐπιστέλλοντι, πᾶσαν διατριβὴν ἀναγομένην εἰς τὸ εἶδος τῆς.
